

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Katedra politologie

Zahraniční vojenské mise AČR a postoj politických stran k jejich vysílání

Bakalářská práce

Autor: Martin Palma

Studijní program: B6701 Politologie

Studijní obor: Politologie

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. Stanislav Myšička Ph.D.

Hradec Králové, 2021

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

Jméno a příjmení: **Martin Palma**
Osobní číslo: **F17BK0053**
Adresa: **Dr.Mičoly 6, Držovice, 79607 Držovice, Česká republika**

Téma práce: **Zahraniční vojenské mise AČR a postoj politických stran k jejich vyslání**
Téma práce anglicky: **Foreign military missions of the AČR and the attitude of political parties to their deployment**

Vedoucí práce: **Mgr. Stanislav Myšička, Ph.D.**
Katedra politologie

Zásady pro vypracování:

Armáda České republiky prochází v posledních letech modernizací a navyšováním počtů vojáků, to se týká i zahraničních vojenských misí. Tyto mise si prošly od 90. let 20. století také svým vývojem, stále však zůstávají důležitou součástí vojenského a politického života. Práce přiblíží zahraniční mise AČR, jejich historii, úkoly a současné nasazení, dále se práce zaměří na proces schvalování misí. Mise budí a budily vážně napříč politickým spektrem, práce tedy dále přiblíží postoje politických stran k nim. Hlavní cílem bude analýza politického postoje politických stran a vyhodnocení jejich názorů na tento problém. Výsledkem bude posouzení důvodů jednotlivých stran zastoupených v PČR k vyslání vojáků do misí AČR od roku 2001 (11. 9. 2001) do současnosti.

Seznam doporučené literatury:

- Armáda České republiky se představuje [online]. army.cz, 2017
- Dlouhodobý výhled pro obranu 2030. Praha: Ministerstvo obrany České republiky ? VHMÚ Praha, 2015.
- Jaroslav Roušar: Česká republika a její profesionální armáda.
- Historie zahraničních misí [online]. mise.army.cz
- Vodička Karel; Cabada Ladislav. Politický systém České republiky.,2003

Podpis studenta:

Datum:

Podpis vedoucího práce:

Datum:

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala (pod vedením Mgr. Stanislava Myšičky Ph. D.) samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové, dne 25. června 2021

.....

Poděkování:

Rád bych poděkoval Mgr. Stanislavu Myšíčkovi, Ph.D. za vedení mé práce a za jeho cenné připomínky během konzultací.

ANOTACE CZ

Palma, Martin. *Zahraniční vojenské mise AČR a postoj politických stran k jejich vysílání*. Prostějov, 2021. Bakalářská práce. Univerzita Hradec Králové. Filozofická fakulta. Katedra politologie.

Tato bakalářská práce se zaměřuje na postoj politických stran k zahraničním misím AČR v letech 1998 až 2019. Cílem práce je popsat vztah (postoj) českých politických stran k misím AČR a jejich motivů k jejich vysílání na základě volebních programů a postojů jednotlivých stran. Zdroje budou podrobeny hloubkové diskurzivní analýze s cílem pokusit se objasnit vztah k těmto misím. Autor bakalářské práce považuje vybrané téma a jeho zpracování za přínosný s ohledem na narůstající popularitu AČR.

Klíčová slova: AČR, mise, politické strany, hlasování

ANOTACE EN

This bachelor thesis is focusing on the attitude of political parties to foreign missions of the Army of the Czech republic from 1998 to 2019. The aim of the thesis is to describe the relationship (attitude) of the Czech political parties to foreign missions of the Army of the Czech republic and their motives for their sending on the basis of the election programs and attitudes of the individual political parties. Sources will be subjected to an in-depth discursive analysis in order to try to clarify the relationship to these missions. The author of the bachelor thesis considers the selected theme and its processing beneficial with regard to the growing popularity of the Army of the Czech republic.

Key words: Army of the Czech republic, mission, political parties, vote

Obsah

1.	Úvod.....	10
2.	Metody výzkumu práce	12
2.1.	První výzkumná otázka	12
2.2.	Druhá výzkumná otázka.....	13
3.	Teoretická část práce	14
3.1.	Právní rámec – Ústava ČR	14
3.2.	Zahraniční politika České republiky	15
3.3.	Dokumenty AČR.....	15
3.3.1.	Obranná strategie České republiky.....	15
3.3.2.	Dlouhodobý výhled pro obranu 2035.....	16
3.4.	Zahraniční mise	16
3.4.1.	Mise KFOR	17
3.4.2.	Trvalá svoboda	18
3.4.3.	EUTM.....	19
3.4.4.	Mise eFP.....	20
3.5.	Politické prostředí ČR mezi lety 1998 až 2019.....	21
3.5.1.	Vývoj tuzemské politické scény od roku 1991 do roku 2019	21
3.5.2.	Povolební vývoj v PS ČR mezi roky 1998 až 2019	22
3.5.3.	Volby 1998	22
3.5.4.	Volby 2002	23
3.5.5.	Volby 2006	24
3.5.6.	Volby 2010	24
3.5.7.	Volby 2013	25
3.5.8.	Volby 2017	25
4.	Praktická část	26

4.1. Postoje jednotlivých politických stran k zahraničním misím AČR	26
4.1.1. Hnutí ANO	27
4.1.2. ČSSD	27
4.1.3. KDU-ČSL	28
4.1.4. Koalice	28
4.1.5. KSČM	28
4.1.6. ODS	29
4.1.7. Piráti	29
4.1.8. SPD	30
4.1.9. STAN	30
4.1.10. SZ	30
4.1.11. TOP 09	30
4.1.12. Unie svobody	30
4.1.13. Úsvit	31
4.1.14. VV	31
4.1.15. Shrnutí postojů k misím	31
4.2. Hlasování v poslanecké sněmovně	31
4.2.1. KFOR	32
4.2.2. Trvalá svoboda	34
4.2.3. EUTM	35
4.2.4. Mise eFP	36
4.2.5. Shrnutí výsledků hlasování	37
5. Závěr	40
6. Přílohy	42
7. Seznam zkratk	43
7.1. Politické strany	43

7.2.	Vojenství	43
7.3.	Ostatní	43
7.4.	Seznam obrázků	44
7.5.	Seznam tabulek	44
7.6.	Seznam příloh.....	44
8.	Prameny a literatura	44
8.1.	Knižní zdroje.....	44
8.2.	Volební programy	45
8.3.	Dokumenty	46
8.4.	Vojenství	47
8.5.	Výsledky voleb.....	49
8.6.	Sněmovní debaty.....	49
8.7.	Ostatní	49

1. Úvod

Koncept zahraničních misí Armády České republiky (dále jen AČR) má v naší novodobé historii opodstatněné místo. Počátky můžeme hledat už v První světové válce, jejíž legionáři jsou vzorem pro naši armádu do dnešních dnů. Pak následovala Druhá světová válka. Zde taktéž můžeme čerpat z mnoha činů našich vojáků jak ze západní, tak i z východní fronty. Po čtyřicetileté pauze, z důvodů komunistické vlády, se naše armáda na počátku devadesátých let znovu začala zapojovat do vojenských misí pod hlavičkami OSN, EU a NATO. V současné době mise AČR dále pokračují a mají za sebou ne jeden úspěch. Po roce 1989 se mise AČR stali velkým politickým a společenským tématem, například z důvodu, že na jejich vysílání jsou uvolňovány nemalé náklady ze státního rozpočtu. K tématu misí se vyjadřuje téměř každá politická strana, jak ty parlamentní, tak i ty, které v něm nejsou zastoupeny.

Zahraníční mise představují významný prostředek vytváření zahraniční politiky státu, a z toho důvodu by jim měla být věnována větší pozornost. Během uplynulých 30 let po Sametové revoluci se naši vojáci zapojili do více jak 20 misí a účastnilo se jich více než 25 000 vojáků (Mise AČR, 2021). V této etapě si AČR vydobyla své místo mezi ostatními členy NATO jako spolehlivý a dobře fungující partner v oblasti bezpečnosti a ochrany hodnot, které nás s našimi spojenci spojují. Jako důkaz toho můžeme uvést tříleté působení armádního generála Petra Pavla jako předsedy vojenského výboru NATO jako prvního z bývalých členů Varšavské smlouvy.

Cílem této práce je analyzování postojů parlamentních politických stran k vysílání českých vojáků do misí pod vedením mezinárodních organizací. Stěžejními výzkumné otázky práce jsou: *Jaký je postoj Parlamentních stran za určité období k vysílání vojáků do těchto misí? Proč jejich vysílání některé politické subjekty odmítají a některé ne?* Vzhledem k velké účasti AČR na misích od 90. let minulého století bylo vybráno období za posledních 20 let tedy od roku 1999 do současnosti tj. 2019 a za stejný úsek politické strany, hnutí, které v Dolní sněmovně Parlamentu ČR zasedaly a jejich vztah k problematice zahraničních misí AČR.

Celá práce je rozdělena do několika částí, které jsou dále tvořeny podkapitolami.

V první kapitole je představena základní metodologie práce, odpověď na výzkumné otázky je hledána pomocí diskurzivní analýzy, tudíž na základně zjištěných motivů jednotlivých parlamentních stran k vysílání do zahraničních misí, ale i k vztahu již zmíněným mezinárodním organizacím a jejich hlasování na půdě poslanecké sněmovny k nasazení do misí je zodpovězeno na výzkumné otázky.

Dále je představeno právní a politické zakotvení misí, tedy samotný výklad zákonů ČR ohledně misí, dále zde bude i pohled z té vojenské strany, tedy jak se sama AČR k těmto misím staví a jaký má s touto problematikou záměr v budoucnosti.

V další kapitole budou blíže představeny čtyři mise. Mise byly vybrány podle několika kritérií.

Prvním z nich je jejich typ, jestli se jedná o bojovou či jinou (mírovou, výcvikovou, humanitární atd.) misi. Druhým je, pod jakou mezinárodní organizací jsou tyto mise organizovány, tudíž OSN, EU nebo NATO. Posledním, třetím kritériem je jejich úkol. Toto kritérium vzbuzuje asi největší vášně mezi politiky. Podle těchto kritérií byly vybrány tyto mise: KFOR, Trvalá svoboda v Afghanistanu, EUTM v Malí a Alianční předsunutá přítomnost eFP. Přesné zdůvodnění výběru těchto misí bude vysvětleno u každé mise zvlášť.

V další kapitole je představena základní metodologie práce. Odpověď na výzkumné otázky je hledána pomocí diskurzivní analýzy, tudíž na základě zjištěných motivů jednotlivých parlamentních stran k vysílání do zahraničních misí, ale i k vztahu již zmíněným mezinárodním organizacím a jejich hlasování na půdě poslanecké sněmovny k nasazení do misí je zodpovězeno na výzkumné otázky.

Kapitoly představené v předchozím textu tvoří teoretickou část práce, kde je čtenář seznámen s nutnými fakty vycházejícími z dostupných zdrojů pro pochopení dalšího obsahu a zasazení do celkového kontextu dané problematiky

Praktická část bakalářské práce bude taktéž rozdělena do několika kapitol. V první z nich nahlédneme na složení Parlamentu ČR v již zmíněném období, kterému se práce věnuje. Přesněji na počet politických stran, jejich mandát a na případné koalice, které mezi sebou strany vytvořily po konaných řádných nebo mimořádných volbách. Dále budou v této kapitole představeny programové prohlášení jednotlivých stran, z nichž budou vytaženy informace ohledně postoje k Armádě, zahraniční politice, jejich vztah k mezinárodním organizacím (NATO, OSN, EU) a postoj k zahraničním misím AČR.

V předposlední kapitola obsahuje informace vedoucí k odpovědi na první výzkumnou otázku, kde je provedena analýza postojů politických stran k misím, které byli zmíněni v předchozích kapitolách na základě jejich hlasování.

V poslední kapitola se zabývá druhou výzkumnou otázkou, odpověď je řešena jako tabulka s východisky jednotlivých stran k zapojování či nezapojování do zahraničních misí.

Nosnou částí zdrojů budou především politické programy relevantních politických stran, z nichž klíčové budou jejich názory na bezpečnostní otázky a jejich vztah k euroatlantské a evropské spolupráci. Další část budou tvořit záznamy jednání z poslanecké sněmovny. Dále budu práce pracovat se zdroji Ministerstva obrany a AČR, jmenovitě ze stránky Mise.army.cz a Army.cz.

2. Metody výzkumu práce

Než přistoupíme k práci, je třeba uvést na rovinu metodologii práce. Již v úvodu práce byly zmíněné dvě výzkumné otázky, které se budeme snažit zodpovědět.

1. Jaký je postoj parlamentních stran za určité období k vysílání vojáků do zahraničních misí?

2. Proč jejich vysílání některé politické subjekty odmítají a některé ne?

2.1. První výzkumná otázka

Na první výzkumnou otázku se pokusím odpovědět pomocí analýzy volebních programů jednotlivých politických stran zastoupených v PS PČR mezi lety 1998 až 2017. To znamená:

a) relevantní volební programy podrobím analýze, kde budou hledány klíčové informace týkající se tématu práce, tzn. bezpečnost, postoje k AČR, NATO, zahraničním misím

b) budou vytvořeny dva postoje k zahraničním misím AČR: spíše pozitivně/spíše negativně, jednotlivé strany přiřadíme (na základě bodu a) k určitému postoji do tabulky

c) procentuálně vyjádříme postoje jednotlivých stran dle vzorce:

$$\text{Spíše pozitivní} = \frac{\sum(p)}{\sum(R_{ps})} \cdot 100 \%$$

$\sum p$ \sum (pozitivních postojů)

$\sum R_{PS}$ \sum (relativních politických stran)

$$\text{Spíše negativní} = \frac{\sum(n)}{\sum(R_{ps})} \cdot 100 \%$$

$\sum n$ \sum (negativní postoje)

$\sum R_{ps}$ \sum (relativních politických stran)

2.2. Druhá výzkumná otázka

Na druhou výzkumnou otázku se pokusíme odpovědět pomocí diskurzivní analýzy. Diskurzivní analýzou budou podrobeny debaty z poslanecké sněmovny. Budou vyhodnoceny jejich ideové směry a motivy k AČR jako celku, k zahraničním misím a k zahraničně-politické orientaci ČR. Ve finále budou definovány stěžejní motivy k vysílání českých vojáků do zahraničních misí, dle zjištěných informací.

Obecně definujeme diskurzivní analýzu jak určitou sadu metod a teorií, které zkoumají všední používání jazyka v kontextu sociálním (Drulák et al. 2008). Právě jazyk v psané i mluvené podobě je hlavní cíl zájmu diskurzivní analýzy (Drulák et al. 2008). Existuje několik podstatných druhů diskurzivní analýzy. Petr Drulák¹ na základě své vědecké práce dělí diskurzivní metody na:

- a) sociálně – psychologickou diskurzivní analýzu
- b) kritickou diskurzivní analýzu
- c) foucaultovskou diskurzivní analýzu

První typ se zaměřuje na výzkum lingvistického, rétorického a argumentačního složení zkoumaných textů nebo projevů (Drulák et al. 2008). Druhý typ je kritická analýza, která na základě zkoumání jazyka odhaluje ideologické pozadí dané debaty, textu, projevu atd. Posledním, třetím typem je foucaultovská diskurzivní analýza, která se separuje od lingvistického pojetí a přináší komplex pravidel, který definuje prostor pro tvorbu aktuálních výpovědí (Drulák et al. 2008). V práci bude použita kritická diskurzivní analýza, která využívá podrobnou analýzu textu.

Dalším důležitým prvkem diskurzivní analýzy je její přesné datování, tedy rozsah na určité časové ose (Drulák et al. 2008), pro potřeby práce, tedy zodpovězení druhé výzkumné otázky. To budou sněmovní debaty v rozmezí let 1999 až 2019, které se týkaly hlasování o misích.²

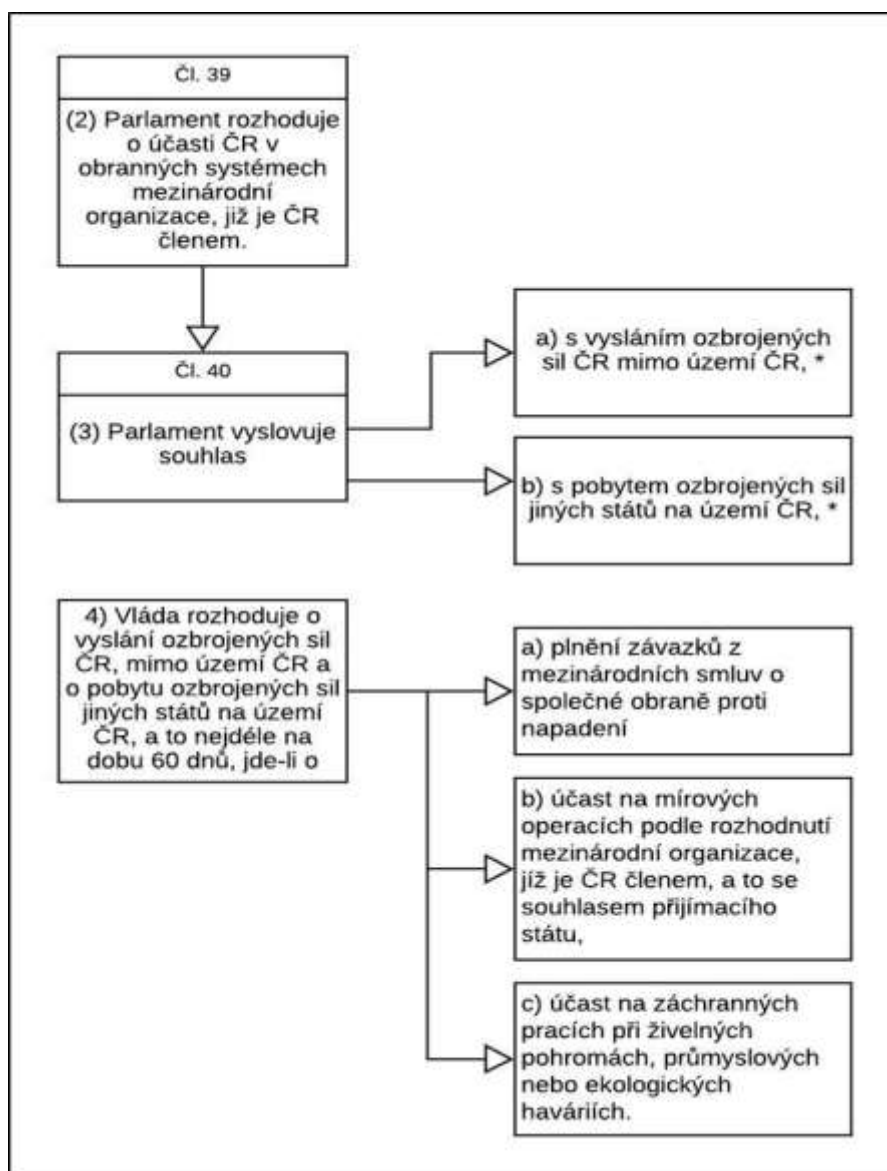
¹ Je český politolog, pedagog, spisovatel a velvyslanec. (Zdroj: <https://iir.cz/static/petr-drulak>)

3. Teoretická část práce

Celá práce je rozdělaná do hlavních částí, a to na teoretickou a praktickou část. V praktické části budou představeny a sděleny veškeré nutné informace, které zajistí, že veškeré získané informace v praktické části budou vloženy do hlubšího kontextu.

3.1. Právní rámec – Ústava ČR

Vysílání vojáků AČR mimo území České republiky je zakotveno v Ústavě, konkrétně ve Čl. 39 v odstavci (3) a dále v Čl. 43. v odstavcích (2), (3) a (4) (Ústava České republik, 1/1993 Sb.).

Obrázek 1. Schéma právního zapojení jednotek AČR mimo území České republiky. Obrázek: Práce autora. (Zdroj: Ústava České republik, 1/1993 Sb.)

3.2. Zahraniční politika České republiky

Zahraniční politika České republiky vychází z Koncepce zahraniční politiky, nejnovější dokument pochází z roku 2015 (Koncepce zahraniční politiky ČR, 2015), kde rozebírá vztah ČR k mezinárodním organizacím.

Česká republika je člen mnoha mezinárodních organizací. Pro naši práci jsou nejdůležitější členství v EU, NATO a OSN. Největší vojensko – politickou organizací je NATO, jejímž aktivním členem jsme od roku 1998. Členství v NATO pro nás znamená jisté závazky. Tím nejdiskutovanějším je podle článku 5 Washingtonské smlouvy dohoda o kolektivní bezpečnosti (Washingtonská smlouva, 1949). Evropská unie aktivně usiluje o oboustrannou spolupráci mezi ní a NATO, v tomto směru se tím zabývá Společná bezpečnostní a obranná politika. Česká republika může dobrovolně přispívat svými vojáky do misí OSN (Drozd, 2013), které jsou schváleny rezolucemi OSN (Melicharová, 2013). V rámci všech výše vymezených organizací je možné vysílat vojáky AČR do jejich misí a plnit pod jejím velením operační úkoly.

3.3. Dokumenty AČR

AČR se řídí právními normami. Dále čerpá ze strategických dokumentů ČR a resort obrany vydává dlouhodobé výhledy výstavby AČR na určitou periodu. Od roku 1999 vydalo Ministerstvo obrany společně s armádou přes 30 dokumentů, kde se zabývají otázkami dalšího rozvoje ozbrojených sil, obrany a dalšími koncepty v gesci těchto institucí.³

3.3.1. Obranná strategie České republiky

Obranné strategie obecně vymezují přístup ČR k zajištění obrany ČR, vymezují ozbrojené síly ČR jako hlavního představitele těchto úkolů. Nejaktuálnější Obranná strategie ČR pochází z roku 2017, kde se prohlašuje, že se AČR účastní, a nadále se i hodlá účastnit, mezinárodních misí jak mírových, záchranných, tak humanitárních pod hlavičkou OSN, EU nebo NATO (Obranná strategie České republiky, 2017).

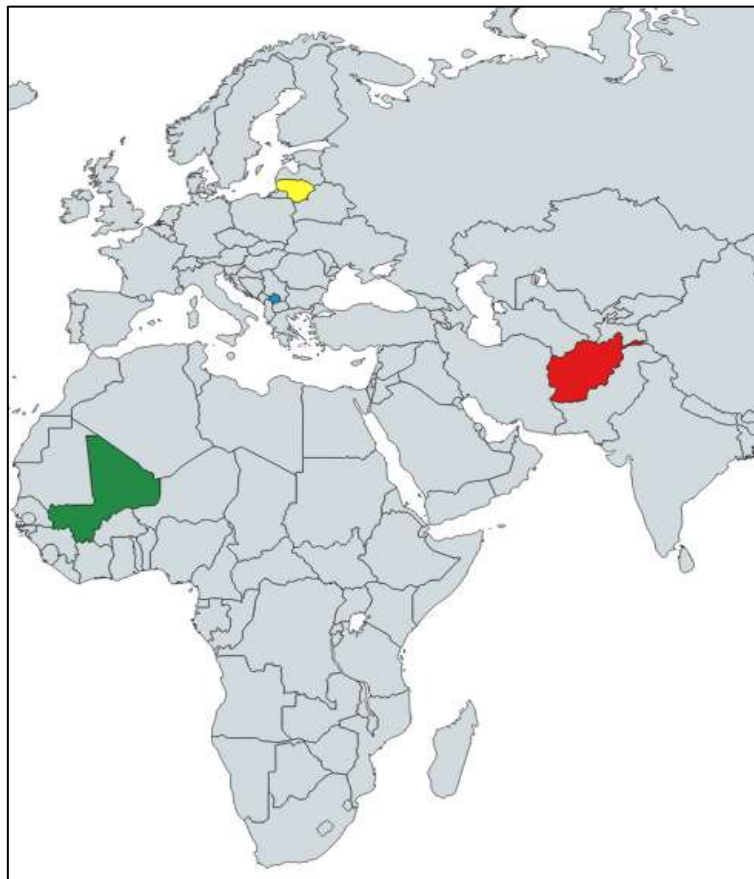
³ Kompletní seznam dokumentů AČR je dostupný na stránkách Ministerstva obrany.

3.3.2. Dlouhodobý výhled pro obranu 2035

Dlouhodobý výhled pro obranu 2035 z roku 2019 předpokládá s nasazováním českých vojáků do zahraničních misí OSN, NATO a EU. Ve stejném duchu uvažuje i Koncepce výstavby Armády České republiky 2030 z roku 2019 (Koncepce výstavby Armády České republiky 2030, 2019).

3.4. Zahraniční mise

Jak již bylo zmíněno v úvodu práce, na zahraniční mise pravidelně vyjíždí vojáci AČR už od začátku 90. let 20. století. Jedná se a jednalo se vždy o mise různého charakteru a operačního úkolu.

Obrázek 2. Mapa zahraničního nasazení jednotek AČR. (Zdroj: práce autora)

	Mise eFP	Lotyšsko
	Mise KFOR	Kosovo
	Mise OEF	Afgánistán
	Mise EUTM	Malí

Jak je patrné z mapy, vojáci AČR jsou nasazováni na různých kontinentech do rozdílného klimatického a kulturního prostředí. V následující kapitole budou popsány jednotlivé mise, a to z několika úhlů pohledu. Zprvée budou zařazeny do širšího kontextu, tedy proč nebo z jakého důvodu se na dané místo mise vojáci vyslali, za druhé to bude role vojáků AČR v této misi. Následující mise byly vybrány jako dostatečně reprezentující vzorek českých zahraničních misí, které reprezentují celé spektrum typů misí, jichž se Česká republika potažmo AČR zúčastnila a účastní.

Při zpracovávání informací ohledně misí byl pozorován nízký výskyt odborných, ale i laických pramenů a zdrojů na toto téma, což otevírá další cesty k budoucím výzkumům v této problematice.

3.4.1. Mise KFOR

Příčiny vzniku mise

Válka v Kosovu se odehrávala na pozadí rozpadu bývalé Jugoslávie a byla jedním z dílčích konfliktů tohoto rozpadu. Během trvání jednotného státu Jugoslávie mělo Kosovo, kde převyšovalo albánské etnikum, větší míru autonomie. Ta se od 90. let 20. století pod taktovkou Slobodana Miloševiče (etnického Srba) začala omezovat. Během roku 1998 napětí eskalovalo v otevřený konflikt mezi srbskou armádou a Kosovskou osvobozenou armádou. Tato eskalace si vyžádala více jak 1 500 obětí z řad albánského obyvatelstva a nucenou migraci více než 40 000 lidí. Události v Kosovu si začaly všimát západní země a vyjádřily svá znepokojení nad těmito skutečnostmi. Všechny tyto další potyčky vyvrcholily 23. března 1999, kdy po několika kolech diplomatických jednání se zástupci západních zemí a s režimem Slobodana Miloševiče byl vydán rozkaz k operaci Operation Allied Force, která měla za úkol letecky bombardovat území Jugoslávie a donutit Miloševiče k jednání o stažení svých sil z Kosova. K zastavení leteckých útoků došlo 10. června 1999, den před tím byla uzavřena dohoda mezi zástupci NATO a Svazovou republikou Jugoslávie o stažení albánských vojáků (Conflict background, b.r.).

Vznik mise

Tyto závěry vedly k vytvoření mnohonárodní síly KFOR na základě rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1244 ze dne 10. června 1999 (Marek, 2013), která se mimo jiné usnesla: na rozmístění mezinárodních civilních a bezpečnostních sborů v Kosovu pod záštitou OSN a vítá souhlas Svazové republiky Jugoslávie s touto přítomností (rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1244, 1999). Mise KFOR měla jako hlavní cíl vytvářet a trvale podporovat bezpečnost v Kosovu i po stažení vojáků z mise KFOR (Conflict background, b.r.).

AČR a mise KFOR

Na mimořádném zasedání vlády 8. června 1999 vzešlo usnesení vlády České republiky oč.551, kde bylo schváleno vyslání průzkumné roty o počtu do 150 osob. Velením první 126-ti členné roty byl pověřen tehdejší podplukovník Karel Klinovský⁴. Nosnou část roty tvořili příslušníci prostějovské 6. speciální brigády (v současnosti 601. skss). Hlavním úkolem české roty bylo střežení a monitorování 42 km úseku hranice. Mise KFOR přetrvává do dnešních dnů. V současnosti se jedná o 18. skupinu českých vojáků, kteří působí na velitelství mise KFOR v Prištině (KFOR, mise AČR, 2021).

3.4.2. Trvalá svoboda

Příčiny vzniku mise

Operace Trvalá svoboda (Operation Enduring Freedom, OEF) byla reakcí na útoky v New Yorku ze dne 11. září 2001. Z útoků americká vláda obvinila teroristickou organizaci Al-Káida pod vedením Usámy bin Ládina, která se centralizovala na území Afghánistánu. Začátkem října byly předloženy důkazy USA představitelům NATO o zorganizování útoku ze zahraničí (Stehlík, 2010).

Vznik mise

Mise (operace) vznikla na základě aktivace článku 5 Washingtonské smlouvy. Operace začala 7. října masivním bombardováním vytipovaných cílů v Afghánistánu, několik dní poté následovaly pozemní operace (Stehlík, 2010).

⁴ Plukovník Karel Klinovský společně s armádním generálem Petrem Pavlem se v roce 1993 v rámci mise UNPROFOR podílel na osvobození zadržovaných francouzských vojáků. Oba obdrželi francouzský Válečný kříž (Zdroj: <http://www.vhu.cz/karel-klinovsky/>).

AČR a Enduring freedom

Pro českou armádu tato mise začala 24. března 2004 pod velením plukovníka gšt. Ing. Ondřeje Páleníka. Byla to první bojová mise AČR v historii a první bojové nasazení českých vojáků od konce II. světové války. Jejich úkolem bylo provádění speciálního průzkumu a úderných akcí menšího rozsahu jak v odlehlejších, tak i v zastavěných oblastech (Zahraniční mise 601. skupiny speciálních sil, b. r.).

3.4.3. EUTM

Pozadí mise

Oblast Mali byla již dlouhodobě nestabilní. Vše vyvrcholilo začátkem roku 2012, kdy Národní hnutí za osvobození Azawadu (MNLA) s podporou tuarežských kmenů povstalo proti legitimní vládě v Bamaku. Jejich hlavní stanovisko bylo odtržení oblasti Azawadu od zbytku Mali. Po převratu v březnu 2012 převzali islamisté kontrolu nad severní částí Mali, následoval odliv obyvatelstva a stupňování útoků na Bamako. Přechodná vláda Dioncounda Traoré požádala o podporu francouzské armády. Ta pomohla zastavit další postup džihádistů (EUTM conflict background, b. r.).

Vznik mise

Po zmírnění situace poslala malijská vláda žádost o pomoc OSN a EU. Mělo se jednat o podporu a rozvoj ozbrojených složek v Mali. O zřízení mise rozhodla rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 2071 z roku 2012. Na tuto rezoluci navazovalo rozhodnutí Rady EU 2013/87/SZBP o zahájení vojenské mise Evropské unie v Mali (EUTM conflict background, b. r.).

AČR a EUTM

Vláda ČR na základě svého usnesení schválila zapojení AČR do mise EUTM (Usnesení vlády České republiky, 2013). Mise pro české vojáky oficiálně začala 1. dubna 2013 a to na dobu 15 měsíců. První kontingent tvořila skupina 34 vojáků, převážně ze 43. výsadkového praporu dislokovaného v Chrudimi. Úkolem této jednotky byla ochrana budovy velitelství výcviku jednotkami EUTM společně s jednotkami francouzskými a malijskými (EUTM, mise AČR, 2013). V současnosti se v Mali nachází 2. úkolové uskupení AČR, které je rozděleno do následujících struktur: velení a štáb úkolového uskupení, 1. jednotka ochrany Bamaka, 2. jednotka ochrany Koulikoro, zastoupení OSN MINUSM (EUTM, mise AČR, 2020).

3.4.4. Mise eFP

Pozadí mise

Krise na Ukrajině a následná anexe Krymu v roce 2014 vyvolala obavy východních členů NATO z rostoucího napětí v této oblasti především ze strany Ruské federativní republiky.

Vznik mise

Tyto obavy byly zástupci pobaltských zemí implementovány na summitu NATO ve Varšavě v roce 2016. Jedním z výstupů tohoto summitu bylo rozhodnutí o vytvoření čtyř bojových celků rozmístěných v Estonsku, Litvě a Lotyšsku (Speciál: Summit NATO ve Varšavě 2016, 2016).

AČR a eFP

Čeští vojáci se do Pobaltí vypravili v červnu a červenci 2018. Do Litvy zamířila vozidla Pandur ze 41. mechanizovaného praporu. Vojáci ze 71. mechanizovaného praporu naopak zamířili do Lotyšska. Obě uskupení měla za úkol budování společných výcvikových aktivit a prohlubování spolupráce mezi státy NATO (eFP, Mise AČR, 2021).

Tabulka 1. Přehled misí. (Zdroj: Práce autora)

Název mise	Organizace	Období nasazení	Typ mise
KFOR	OSN	1999 -	MÍROVÁ
Trvalá svoboda	NATO	2001 -	BOJOVÁ
EUTM	EU	2013 -	VÝCVYKOVÁ
eFP	NATO	2017 -	MÍROVÁ

3.5. Politické prostředí ČR mezi lety 1998 až 2019

K pochopení celé problematiky práce je nutné alespoň ve stručnosti představit vývoj české politické scény za naše sledované období, tzn. mezi roky 1998–2019. Neboť jak je obecně známo, právě vláda, respektive vlády, určují mezinárodní politiku ČR. Dále je potřeba pro stanovení dalších závěrů znát jednotlivé výsledky politických stran ve volbách do poslanecké sněmovny a jejich výsledný zisk křesel ve sněmovně. Celá kapitola je rozdělena na dvě části. První část se zabývá popisem české politické scény, druhá část představuje rozdělení mandátů v jednotlivých volebních obdobích a vzniklé vlády po volbách.

3.5.1. Vývoj tuzemské politické scény od roku 1991 do roku 2019

Zásadní obrat ve vývoji nastal mezi lety 1991 až 1992, kdy došlo k vyzdvižení socio-ekonomické konfliktní linie. Nově vzniklé politické subjekty (strany) se začaly jasně vymezovat na levou (KSČM, ČSSD atd.) a na pravou stranu (ODS, ODA, KDU-ČSL atd.). Ve volbách do poslanecké sněmovny v roce 1996 šlo jasně o boj levice a pravice na pozadí ekonomických otázek a témat. Tento boj následoval i v předčasných volbách v roce 1998, kdy mezi ODS a ČSSD došlo ke svízelné situaci, kterou strany vyřešily tzv. opoziční smlouvou. Tato smlouva se promítla i ve volbách v roce 2002, kdy strany, které tuto smlouvu kritizovaly, vytvořily před volbami tzv. Čtyřkoalici (US, DEU, ODA a KDU-ČSL). Ve volebním období mezi lety 1998 až 2002 došlo k renesanci ODS, která překonala své vnitřní problémy a dokázala se stabilizovat. Sociální demokraté si stále drželi svou pozici. Strana se začala aktivně angažovat v procesu připojení České republiky k EU. Situace pro KDU-ČSL a US-DEU nebyla příznivá. Jejich vnitřní nestabilita se promítala v poklesu podpory voličů. Nespokojení voliči levice se začali uchýlovat ke KSČM, na kterou obraceli svou pozornost (Strmiska et al. 2005).

Volby v roce 2002 byly opět ve znamení boje levice a pravice (ČSSD a ODS) a tendence Čtyřkoalice zformovat na politické ose třetí silný objekt se nepodařil (Lorenz et al. 2019).

Během volebního období 2006 až 2010 se ani po vstupu nových politických uskupení (TOP 09, VV) nic zásadního nemění. Po volbách v roce 2010 následovaly po značných vládních krizích předčasné volby v roce 2013 (Hanáček, 2015).

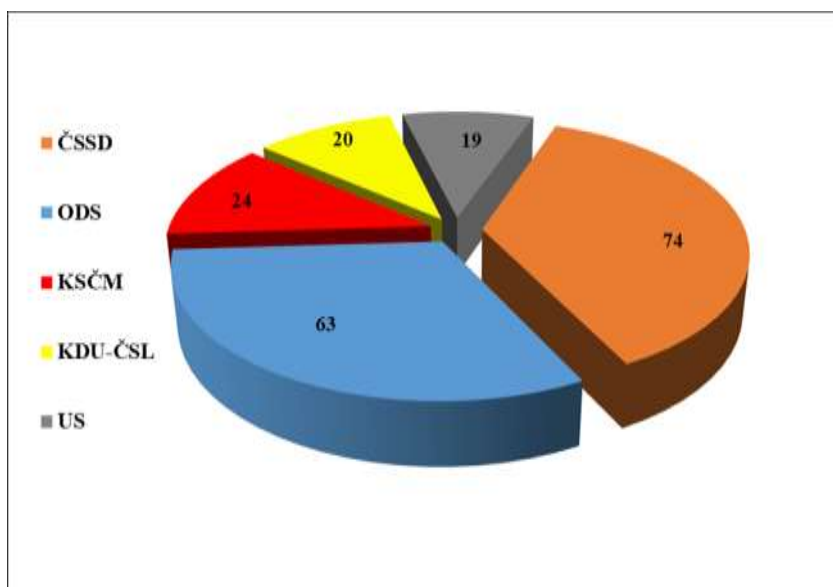
Začalo se opouštět od socio-ekonomického konfliktu a začal se brát důraz na výklad polistopadového vývoje. Přínos tohoto vývoje vyzdvihovala TOP 09 a ODS, naopak nově vzniklé strany (ANO 2011 a Úsvit) se k tomuto vývoji stavěly negativně. Ostatní strany se přikláněly ke konfliktní linii církev versus stát, město versus venkov (KDU-ČSL) a kapitál versus práce (KSČM, ČSSD). Volby v roce 2017 nepřinášejí žádnou výraznější změnu. Do poslanecké sněmovny vstupují další nové strany STAN a Piráti, které se staví na stranu opozice. Jasnou dominantní stranou se stává hnutí ANO (Lorenz et al. 2019).

3.5.2. Povolební vývoj v PS ČR mezi roky 1998 až 2019

Pro naše účely budou relativní strany jen ty, které splnily kvórum 5 %, a jejichž poslanci usedli do poslanecké sněmovny po volbách v roce 1998, 2002, 2006, 2010, 2013 a 2017. Výsledky byly zpracovány do koláčových grafů z důvodu zřetelnějšího porozumění dat. Získaná data slouží k uvedení do kontextu práce.

3.5.3. Volby 1998

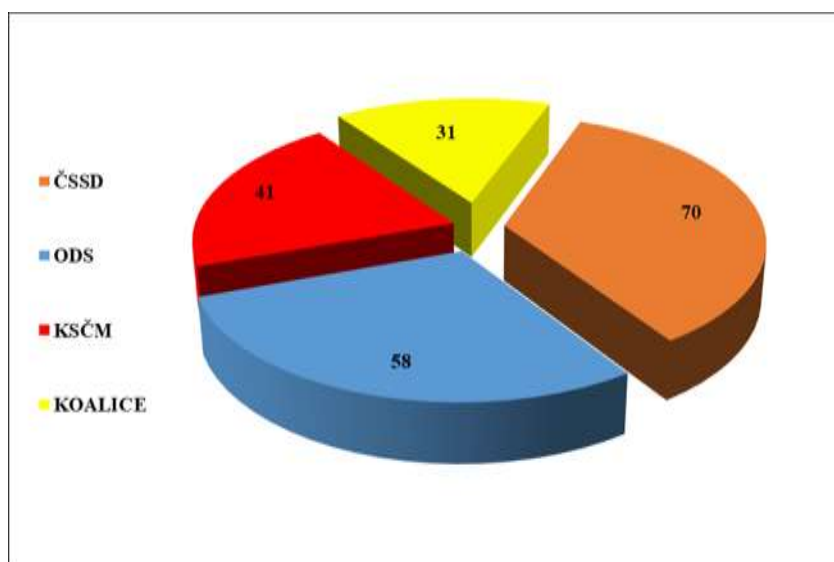
Jak je zřejmé z grafu, volby v roce 1998 vyhrála ČSSD. Po povolebním vyjednávání vytvořila ČSSD menšinovou vládu s podporou ODS v čele s Milošem Zemanem (Cabada a Vodička, 2011).

3. Rozdělení křesel v PS ČR stranám po volbách v roce 1998. (Zdroj: Práce autora, Volby.cz 1998, 1998)

3.5.4. Volby 2002

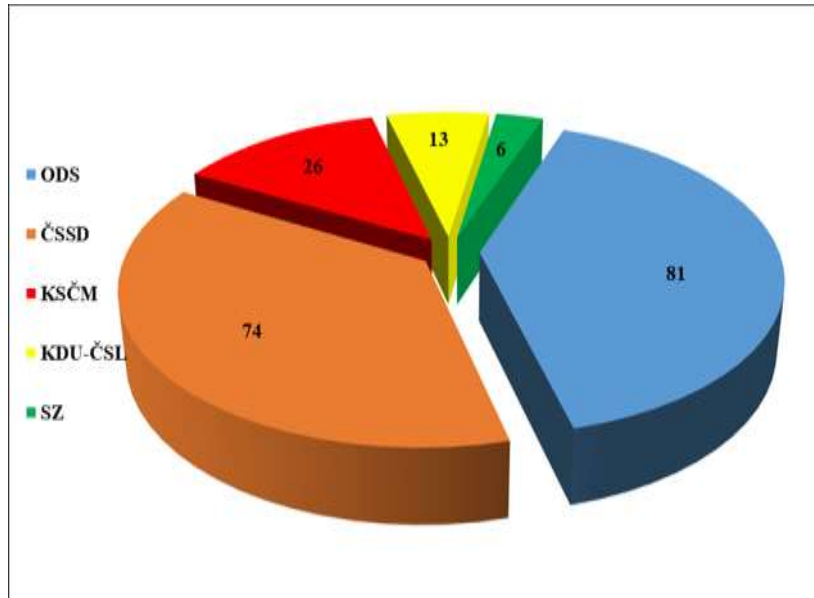
Nejvíce mandátů ve volbách v roce 2002 obdržela ČSSD (viz. graf). Ta vytvořila koalici s KDU-ČSL a US – DEU. V čele vlády stanul Vladimír Špidla, kterého později vystřídal Stanislav Gross, kterého na závěr vystřídal Jiří Paroubek (Kočí, 2017).

4. Rozdělení křesel v PS ČR stranám po volbách v roce 2002. (Zdroj: Práce autora, Volby.cz 2002, 2002)

3.5.5. Volby 2006

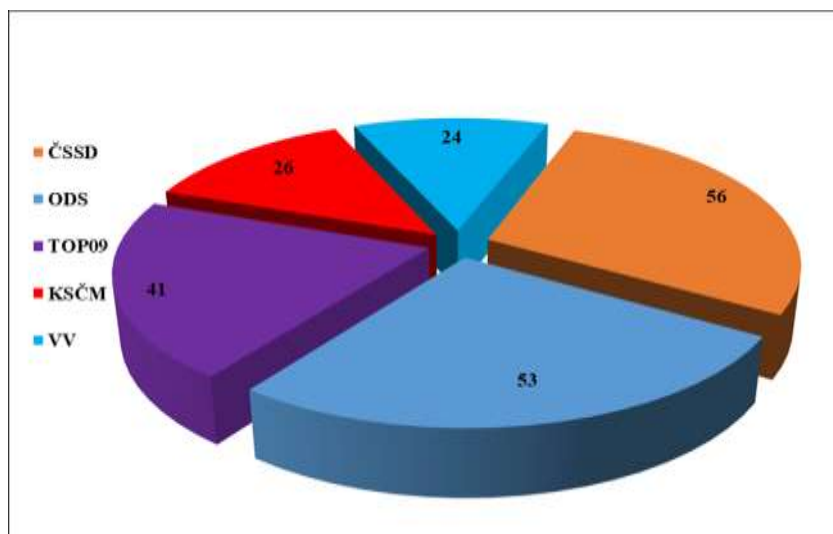
Následně byla vytvořena koalice ODS, SZ a KDU-ČSL (Zlatkovský, 2016). Tato vláda po nějaké době padla a byla vytvořena úřednická vláda v čele s Janem Fischerem (Jeřábková, 2009).

5. Rozdělení křesel v PS ČR stranám po volbách v roce 2006. (Zdroj:Práce autora, Volby.cz 2006, 2006)

3.5.6. Volby 2010

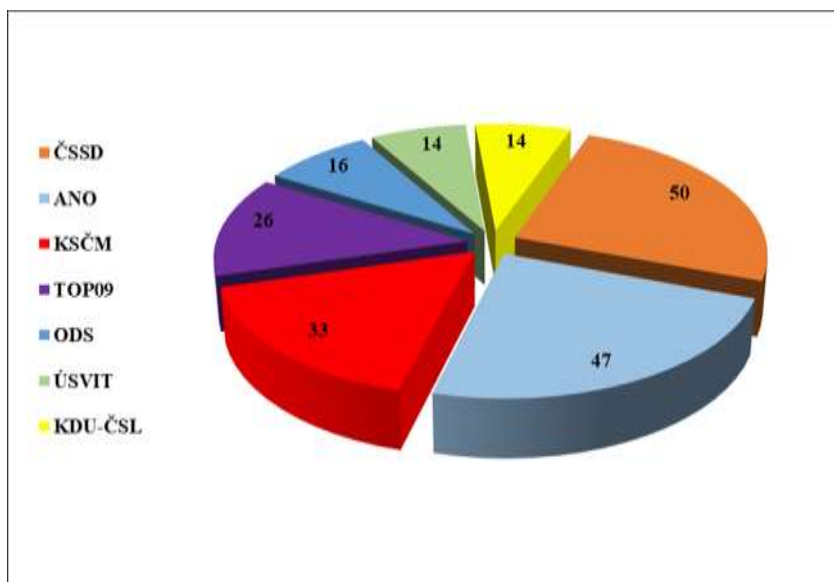
Poslanecké volby v roce 2010 vyhrála ČSSD (viz. graf), avšak vláda byla sestavena v koalici ODS, TOP 09 a VV. V čele kabinetu stanul Petr Nečas. Vláda předčasně podala demisi v roce 2013 (Aktuálně.cz, 2020). Do předčasných voleb byla vytvořena úřednická vláda v čele s Jiřím Rusnokem (Skalický, 2013).

6. Rozdělení křesel v PS ČR po volbách v roce 2010. (Zdroj Práce autora, Volby.cz 2010, 2010).

3.5.7. Volby 2013

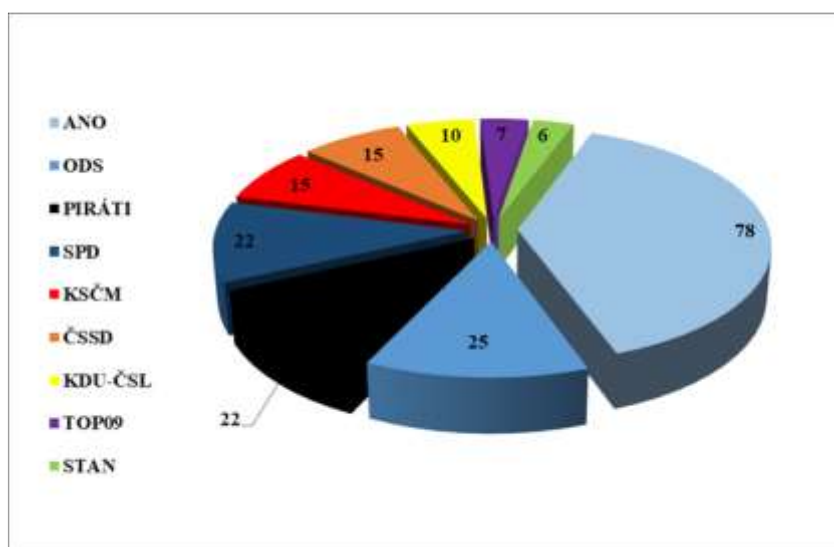
V předčasných volbách v roce 2013 vyhrála ČSSD (viz. graf). Byla vytvořena koalice ČSSD, ANO a KDU-ČSL. Premiérem se stal předseda socialistů Bohuslav Sobotka (iRozhlas, 2014).

7. Rozdělení křesel v PS ČR po volbách v roce 2013. (Zdroj: Práce autora, Volby.cz 2013, 2013)

3.5.8. Volby 2017

Řádné volby na podzim roku 2017 vyhrálo hnutí ANO (viz. graf). První vláda Andreje Babiše nezískala důvěru (ČT24, 2018), až teprve v létě 2018 byla vytvořena koalice ANO a ČSSD s podporou KSČM. Premiérem se opět stal Andrej Babiš (iRozhlas.cz, 2018).

8. . Rozdělení křesel v PS ČR po volbách v roce 2017. (Zdroj: Práce autora, Volby.cz 2017, 2017)

4. Praktická část

V následujících kapitolách a podkapitolách se dostáváme k závěru práce, kdy na základě kombinace představených informací v teoretické části a výsledků práce v části praktické jsme schopni dostatečně zodpovědět na vytyčené výzkumné otázky v úvodu práce.

4.1. Postoje jednotlivých politických stran k zahraničním misím AČR

Každá politická strana měla odlišný postoj a stanovisko k těmto misím a k zahraničně-politické orientaci samotné České republiky. Politické strany a hnutí jsou základním kamenem každé politické kultury. Hrají neodmyslitelnou roli při sestavování vlád a budoucí zahraničně politické orientaci ČR v rámci globálního systému.

Do analýzy byly zařazeny jen strany, které se dostaly na půdu poslanecké sněmovny. Během dvacetiletého období se v dolní komoře vystřídalo 14 politických stran a hnutí. Některé strany byly více přiblíženy (v rámci tématu práce) i mimo volební programy, neboť představují výraznější, zajímavější hybnou politickou sílu.

Podklady pro analýzu jsou pouze veřejně dostupné volební programy politických stran a hnutí, které se dostaly do sněmovny. Do analýzy nejsou zařazeny veřejné výstupy členů stran a hnutí, jedná se pouze jen o oficiální stanoviska stran a hnutí jako celku. Výsledkem analýzy volebních programů je zodpovězení na první výzkumnou otázku práce.⁵

⁵ Politické strany jsou seřazeny podle abecedy.

4.1.1. Hnutí ANO

Hnutí ANO se poprvé do sněmovny dostalo v roce 2013. Z jeho programového prohlášení z tohoto roku je patrné, že mají v úmyslu dále prosazovat modernizaci AČR a její zapojování do zahraničních misí pod velením NATO, EU i OSN (Resortní program, 2013). V programovém prohlášení před volbami v roce 2017 se o misích už jednoznačně nepíše, ale v kapitole o bezpečnosti se volně navazuje na program z roku 2013 (Teď nebo nikdy, 2017). Podporu misím hnutí dokazuje i skrze svého předsedy Andreje Babiše, který je velkým zastáncem například setrvání AČR v Afgánistánu, zásadní podíl má i na financování AČR ze státního rozpočtu, kde vykazuje taky podporu (Ministerstvo obrany, 2021).

Důvěru vojákům Andrej Babiš projevuje i během svých resortních návštěv, kdy se s vojáky fotí a společné fotky sdílí například na sociálních sítích (Facebook, 2019).

4.1.2. ČSSD

ČSSD získává kontinuálně mandáty za naše sledované období. Již v programovém prohlášení pro volby v roce 1998 předpokládá zapojování AČR do struktur NATO a jejich misí. Dále se i v kapitole Zahraniční politika zaměřuje na přípravu sil do mírových misí OSN (Společně s Vámi pro lepší budoucnost, 1998). Volební program z roku 2002 se o misích AČR nezmiňuje, pouze se zmiňuje o další modernizaci AČR (Člověk na prvním místě, 2002). V programu pro rok 2006 chtějí pro armádu i nadále zapojování se do zahraničních operací (Jistota a prosperita, 2006). Pro rok 2010 se nic nemění a ČSSD stále podporuje operace AČR pod vedením NATO a EU (Program změny a naděje, 2010). Program z roku 2013 dále mluví i o integraci a větší spolupráci mezi členy EU a NATO (Prosadíme fungující stát, 2013). V posledním programu z roku 2017 se o zahraničních operacích doslovně nepíše, ale z textu je patrné, že kladou důraz na navazování dalšího partnerství se spojenci z NATO a EU (Dobrá země pro život, 2017).

4.1.3. KDU-ČSL

KDU-ČSL ve svém prohlášení z roku 1998 zmiňuje účast AČR v misi IFOR a SFOR jako velmi přínosné pro stav armády, a dále podporuje další mírové mise v rámci OSN a NATO (Průvodce politikou KDU-ČSL, 1998). Před parlamentními volbami v roce 2002 se KDU-ČSL zaměřuje na trvalou aktivní spolupráci v rámci NATO (Volební program 2002, 2002). I volební program z roku 2010 počítá s nasazováním AČR v rámci mírových misí NATO, EU a OSN (Volební program 2006, 2006). V programu pro volby v roce 2013 se KDU-ČSL nijak nezmiňuje o nasazování vojáků do zahraničních operací, ale podporuje výstavbu opatření proti extrémismu a terorismu pod taktovkou NATO a EU (Volební program KDU-ČSL 2013-2017, 2013). V roce 2017 přišlo KDU-ČSL s volebním programem, kde přímo nemluví o podpoře dalšího zapojení v zahraničních misích AČR, ale mluví o podpoře předsunuté mise v Pobaltí (eFP) (Zodpovědně pro společný domov, 2017).

4.1.4. Koalice

Čtyřkoalice složená z KDU-ČSL, OSA, SU a DU šla společně do voleb v roce 2002. Koalice se aktivně hlásila k budoucímu členství v EU. Před volbami prosazovala reformu armády a lepší zabezpečení novodobých válečných veteránů (Pavrovský, 2002).

4.1.5. KSČM

Ve volebním programu pro volby 1998 KSČM odmítá vstup do NATO, ale souhlasí s vysíláním jednotek AČR do zahraničí pod vedením OSN, pouze však mírového charakteru, bojové mise nepodporují (Jiní o lidech my s lidmi, 1998). Pro volby v roce 2002 se stanoviska KSČM nijak nemění. Odmítají nasazování jednotek AČR na území jiných států, pod vedením OSN jen v mírových misích a podle rozhodnutí Rady bezpečnosti OSN. Bojové mise by musely být předloženy v referendu spolu s vyslovením důvěry vlády. Dále KSČM odmítá angažovanost s NATO (Volební program KSČM, 2002). Program KSČM k parlamentním volbám 2006 požaduje vysílání vojáků AČR jen do mírových a humanitárních misí OSN. Ozbrojené akce by měly mít mandát Rady bezpečnosti OSN. Dále požadují zastavit aktivní členství v rámci NATO (Volební program Komunistické strany Čech a Moravy na období 2006–2010, 2006).

I program pro volby v roce 2010 píše o pozastavení členství v NATO a o dalším zapojování do misí s mandátem Rady bezpečnosti OSN důsledně povážít. Komunisté trvají i na stažení již zapojených jednotek ze zahraničí (Otevřený volební program KSCM pro volby do PS PČR, 2010). Program pro volby v roce 2013 se nese ve stejném duchu jako ty z předchozích let (Program pro budoucnost, 2013). Zatím poslední volební program z roku 2017 v oblasti obrany a bezpečnosti kontinuálně pokračuje jako ty předešlé (Jsme váš hlas!, 2017).

4.1.6. ODS

V prvním volebním programu z roku 1998 (za naše sledované období) ODS o misích nepíše, ale je kladen důraz na plnění budoucích závazků ze strany NATO (Hlavu vzhůru, 1998). Pro volby v roce 2002 se v programu nic o zahraničních misích AČR nepíše (Volební desatero, 2002). ODS ve svém volebním programu před volbami v roce 2006 podporuje vysílání jednotek AČR do zahraničí v souladu s národními zájmy ČR (Společně pro lepší život, 2006).

Jako nedílnou součástí AČR jsou i jejich zahraniční mise, vedené NATO, OSN či EU, občanští demokraté budou podporovat i nadále podle volebního programu z roku 2010 (Řešení, která pomáhají, 2010). Ve volebním programu 2013 chtějí dále prosazovat budování kvalitních vztahů s NATO, EU a jejich spojenců (Volební program, 2013). Volební program z dubna roku 2017 zahraniční mise nezmiňuje, ale co se týče obrany, stanoviska se nesou ve stejném duchu jako v předešlých letech (Silný program pro silné Česko, 2017).

4.1.7. Piráti

Piráti poprvé přišli z volebním programem do poslanecké sněmovny v roce 2017. Zde podporují i spolupráci a dialog v rámci NATO a zapojování AČR do zahraničních operací (Piráti obrana, b. r.). Nejvýraznější osobností české pirátské strany je bezpochyby její současný předseda Ivan Bartoš, který se v minulosti měl složitější (problematičtější) vztah k členství v NATO (Tesař, 2017). V současnosti, ale jeho vztah k zahraničním misím AČR odpovídá stranickým programům.

4.1.8. SPD

SPD se poprvé dostává do poslanecké sněmovny v roce 2017, ve svém programu požaduje zastavení účasti českých vojáků na misích bez mandátu RB OSN (SPD, 2017). I když se SPD pohybuje na politické scéně poměrně krátce (první volební období), svůj názor na zapojení AČR do misí, ale i celkový názor na zapojení do aliančních uskupení (NATO, EU) má dosti jasný i z jiných zdrojů než volebních programů. Dokazují to členové SPD, například poslanec za SPD Radek Koten podporuje spolky, které otevřeně mluví o nenávisti k NATO, ale například i k orientaci na západní státy (Jelínková, 2018).

4.1.9. STAN

Ve volebním programu pro rok 2017 chce STAN klást důraz na spolupráci s NATO a EU a dodržovat závazky a úkoly související s jejich partnerstvím (Program STAN 2017, 2017).

4.1.10. SZ

Podle svého dlouhodobého programu z roku 2017, který navazuje na ten předešlý (z roku 2003) by měli být vojáci AČR nasazováni v misích OSN, popřípadě v misích EU vždy s podporou Rady bezpečnosti OSN. Kladný vztah mají i ke členství v NATO (Zelená politika jako odpovědnost za sdílený svět, 2017).

4.1.11. TOP 09

Podle volebního programu pro rok 2010 chce TOP 09 dále přispívat do aliančních misí NATO (2010 volební program, 2010). Program pro volby v roce 2013 navazuje na ten z roku 2010 (Zahraniční a obranná politika, 2013). Poslední volební program z roku 2017 navazuje na ty předchozí s důrazem na aktivní zapojování se do mezinárodních cvičení a akcí aliance (Volební program, 2017).

4.1.12. Unie svobody

Unie vznikla po roztržce mezi členy ODS, z části z jejich bývalých členů. US převzala řadu bodů z ODS, v zahraniční politice zaujímá proevropské a proatlantické postoje (Strmiska et al., 2005).

4.1.13. Úsvit

Ve svém volebním programu se hnutí o bezpečnostní politice nezmiňuje, dnes již neexistující hnutí Úsvit bylo spíše euroskeptické (Šárovec, 2018).

4.1.14. VV

Podle svého programu pro volby v roce 2010 kladou důraz na další zapojování se AČR v zahraničních operacích v regionálních konfliktech (Politický program, 2010).

4.1.15. Shrnutí postojů k misím

Z předvolebních programů pro poslanecké volby mezi lety 1998 až 2017 je patrné, že většina stran zaujímá *spíše pozitivní* názor na vysílání českých vojáků do zahraničí.⁶

Tabulka 2. Shrnutí postojů politických stran k zahraničním misím AČR. (Zdroj: Práce autora)

Strana/hnutí	Spíše pozitivní	Spíše negativní
ANO	—	
ČSSD	—	
KDU-ČSL	—	
KOALICE	—	
KSČM		—
ODS	—	
PIRÁTI	—	
SPD		—
STAN	—	
SZ	—	
TOP09	—	
US	—	
ÚSVIT		—
VV	—	
21,42 % stran se staví spíše negativně k zahraničním misím AČR.		
78,58 % stran se staví spíše pozitivně k zahraničním misím AČR.		

4.2. Hlasování v poslanecké sněmovně

Z předchozích kapitol už víme, jaké úkoly AČR v zahraničí plní, jak se měnilo politické prostředí, a co na zahraniční nasazení AČR říkají jednotlivé strany.

⁶ V příloze je přiložen graf s názvem: Volební zisky stran v PS mezi roky 1998 až 2019.

Politické strany mají své ideologické postoje, avšak i jednotliví členové těchto stran mohou mít odlišné názory na některá témata. Na základě čeho se poslanci rozhodují by vydalo na mnoho dalších prací. V české legislativě nemáme imperativní mandát⁷, v zásadě by se poslanci měli rozhodovat podle poslaneckého slibu, tedy na základě „svého nejlepšího vědomí a svědomí“ (Čl. 23 odst. 3 Ústavy České republiky). Teď se podíváme blíže na jednotlivá hlasování. Zjistíme, jak se jednotlivá hlasování liší od volebních programů politických stran.

Všechna hlasování jsou z poslanecké sněmovny, je to logický krok, neboť PS ČR má hlavní roli při vysílání jednotek do zahraničí (viz kapitola: Právní rámec – Ústava ČR). Složení sněmovny by mělo odrážet i určitý názor a postoj celé veřejnosti (sněmovna vychází z voleb). Do analýzy nejsou zapojeni nezařazení poslanci v poslanecké sněmovně.

Dále se v následujících kapitolách podíváme na diskuse, které předcházely hlasování. Do naší práce byly vybrány ty projevy z pléna sněmovny, které se obsahově týkaly tématu našeho zkoumání.

4.2.1. KFOR

O vyslání českých vojáků rozhodla PS ČR na své 15. schůzi 15. června 1999 na základě vládního návrhu (U339, Poslanecké sněmovny, 14 schůze, 15. 06. 1999).

Z dat z tabulky 3. můžeme zjistit, že pro návrh hlasovalo 79,51 % a proti 20,49 %. U stran KDU-ČSL, ODS a KSČM vidíme jasné vymezení vůči misím podle jejich volebních programů, u stran ČSSD a US vidíme mírný odklon od svého volebního programu.

Tabulka 3. Hlasování KFOR (Zdroj: Práce autora , <https://www.psp.cz/eknih/1998ps/stenprot/014schuz/s014006.htm#r2>)

STRANY	Hlasování	
	Pro	Proti
ČSSD	35	2
KDU-ČSL	17	0
KSČM	0	22
ODS	56	0
US	14	1
Σ	122	25

⁷ Imperativní mandát neboli vázaný, zavazuje poslance hlasovat na základě rozhodnutí politické strany (Zdroj: <http://politickymarketing.com/glossary/mandat>)

Zpravodajem byl tehdejší poslanec Petr Nečas. Miloš Zeman zmínil určitou solidaritu s kosovským civilním obyvatelstvem a určitou povinnost České republiky poskytnout humanitární pomoc. Petr Nečas mluvil o jakémisi bezpečnostním zájmu naší republiky, tedy o zamezení přelévání násilí do ostatních částí balkánského poloostrova. Poslanec Karel Vymětal při diskusi o schválení vládního návrhu narážel na servilitu vůči západním státům a NATO. Někdejší poslanec a ministr zahraničních věcí Cyril Svoboda při diskusi mluvil o závazku vůči NATO, o jeho plnění v rámci pozvání jednotlivých členů aliance, ale také o zabezpečení severoamerického prostoru. V podobném duchu hovořil i Vilém Holář, tedy že události na Balkánu mohou být rizikem i pro ČR. Bývalý disident a poslanec Vladimír Laštůvka mluvil o jakési prestiži AČR, potažmo České republiky, při zapojení do zahraničních operací (<https://www.psp.cz/eknih/1998ps/stenprot/014schuz/s014006.htm#r2>).

Celková diskuse byla rozdělena na dva tábory, na ty, kteří vyslání vojáků vyloženě prosazují a na ty, kteří jsou pevně proti vyslání. Argumenty pro vyslání vojáků na misi KFOR ve své řeči plně shrnul tehdejší ministr zahraničních věcí Jan Kavan „*I další státy aliance uvažují o zvýšení svých příspěvků, které se budou dále posuzovat v kontextu skutečných potřeb mírových sil. (...) vyjádří naši připravenost aktivně se podílet na udržení míru na Balkáně, a demonstrovalo by naše odhodlání být platným členem aliance.*“ (<https://www.psp.cz/eknih/1998ps/stenprot/s014schuz/s014004.htm#r2>). V tomto duchu se nesli i další projevy podporovatelů této mise, například poslanec Jaromír Kohlíček parafrázoval svého kolegu Cyrila Svobodu a mluvil „o naší vizitce, kterou se naše účast na tom, co schválila Rada bezpečnosti OSN, stane pro ostatní svět“ (<https://www.psp.cz/eknih/1998ps/stenprot/014schuz/s014010.htm#r2>). Proti stály hlavně poslanci KSČM, kteří v tomto volebním období tvořili největší fragment opozice, poslanci hledali všechny možné argumenty proti vyslání, například poslanec Václava Exnera jak dojde „*uhrazení peněz, které by se získaly zvýšením schodku státního rozpočtu, vydáním dluhopisů nebo vydáním obligací, jakou jinou formou to bude nakonec zapláceno, když ne z daní daňových poplatníků, až přijde doba splatnosti*“ (<https://www.psp.cz/eknih/1998ps/stenprot/014schuz/s014006.htm#r2>). Finanční stránka bývá častým protiargumentem vysílání vojáků do zahraničí.

4.2.2. Trvalá svoboda

O vyslání vojáků z 601. skss rozhodla PS ČR na své 27. schůzi 25. února 2004 (U930, Poslanecké sněmovny, 27. schůze, 25. února 2004).

*Tabulka 4. Hlasování Trvalá svoboda (Zdroj: Práce autora,j:
<https://www.psp.cz/sqw/hlasy.sqw?g=34712>)*

STRANY	Hlasování	
	Pro	Proti
ČSSD	49	5
KOALICE	27	1
KSČM	0	40
ODS	50	0
Σ	126	46

Podle hlasování se 36,05 % zúčastněných poslanců vyjádřilo proti návrhu a 63,95 % pro návrh. KSČM a ODS hlasovali jednoznačně podle svých volebních programů. Za to ČSSD a Koalice mají menší odchylky. Poslanec Vilém Holář (KDU-ČSL) ve své řeči na plénu sněmovny mluvil o kladech i záporech vyslání vojáků do Afghánistánu. Jako pozitivum zmínil dobré jméno ČR a alianční závazky, jako negativum zmínil vysoké ohrožení bezpečí vojáků a finanční náklady na tuto operaci. Bývalý poslanec a někdejší premiér Petr Nečas (ODS) mluvil o určitých antinativních a antiamerických názorech uvnitř vládní koalice.

Komunistický poslanec Alexandr Černý se ohradil proti názoru, že koaliční akce na území Afghánistánu má přispět k stabilizaci regionu a nastolení fungující vlády. Na něj nepřímo reagoval tehdejší ministr zahraničí Cyril Svoboda, který apeloval na nutnost brát terorismus jako globální nebezpečí, tím pádem i přímé ohrožení pro ČR. Poslankyně Marie Rusová (KSČM) při svém výstupu mluvila o pomoci v americké expanzi na středním Východě. Za ČSSD vystoupil i Jan Mládek, který se ohradil proti misi z několika příčin. Podle něj není území Afghánistánu v zájmu zahraniční politiky ČR a dále zmínil rostoucí výdaje na vyslání jednotky. Jan Kavan (ČSSD) v závěru svého přednesu mluvil o potenciálu ČR poskytnout pomoc ke snížení napětí kdekoli na zemi. Bývalý místopředseda PS Vojtěch Filip (KSČM) zdůrazňoval velké riziko pro české vojáky v souvislosti s používáním nekonvenčních zbraní na území Afghánistánu

(<https://www.psp.cz/eknih/2002ps/stenprot/027schuz/s027337.htm#h230>).

Již z první diskuze víme, že se tahle hlasování dělí na dva tábory, pro a proti, v tomhle ohledu nevedou diskuze k nějakému možnému kompromisu, strany do těchto diskuzí a následovného hlasování vstupují vždy pevně rozhodnuty, jak budou hlasovat a diskuze vždy slouží jako předvedení různých argumentů.

Poslanec David Šeich ve svém příspěvku v diskusi mluvil o účasti v této misi jako o „*pokračováním zahraničněpolitické orientace, kterou jsme nastolili, je pokračováním angažmá, které jsme přijali a do kterého jsme investovali nemalé prostředky v podobě angažmá Armády České republiky*“ (<https://www.psp.cz/eknih/2002ps/stenprot/027schuz/s027301.htm>). Dále je v jeho příspěvku patrné, že chápe i možná negativy vyslání „*kde může dojít i k ohrožení životů vojáků. Také tato rizika je třeba vážit spolu s vynakládanými finančními prostředky*“ (<https://www.psp.cz/eknih/2002ps/stenprot/027schuz/s027301.htm>). Obě rizika však chápe jako určitou daň, který nese boj s mezinárodním terorismem.

(<https://www.psp.cz/eknih/2002ps/stenprot/027schuz/s027301.htm>). Ze svým osobním názorem přišel i poslanec za ČSSD Jan Mládek⁸ ten svůj proti postoj shrnul takto: „*za první - Afghánistán není českým zájmovým územím; za druhé - poslání mise do tohoto území znamená tříštění sil české armády; za třetí - je to další zbytečný výdaj ve výši minimálně 150 milionů, je to zvýšení deficitu veřejných rozpočtů.*“ (<https://www.psp.cz/eknih/2002ps/stenprot/027schuz/s027303.htm>)

4.2.3. EUTM

O misi v Mali se v PS ČR hlasovalo na základě vládního návrhu 19. února 2013 (51. schůze, 294 hlasování, 19. února 2013). Celkově pro vyslání českých vojáků hlasovalo 73,73 % a proti 26,27 %. Komunisté, ODS, TOP 09 a VV hlasovali podle svých stanovisek uvedených v předvolebních programech.

Tabulka 5. Hlasování EUTM (Zdroj: Práce autora, <https://www.psp.cz/sqw/hlasy.sqw?G=57494>)

STRANY	Hlasování	
	Pro	Proti
ČSSD	27	12
KSČM	0	19
ODS	45	0
TOP09	39	0
VV	7	0
Σ	118	31

⁸ Jeden z pěti poslanců ČSSD, kteří hlasovali proti návrhu.

Vnitřní roztržku ohledně hlasování můžeme vidět u ČSSD. Karel Schwarzenberg (TOP 09) mluví o přímé hrozbě na jižní hranici atlantického prostoru, která může zasáhnout i Českou republiku. Bývalá poslankyně za sociální demokracii Dana Váhalová mluvila především o nemožnosti řešit tento problém v nějakém krátkodobém časovém úseku. Ve svém projevu mluvila i „*naše účast ve své podstatě nemá nic společného s problémy Mali, ale spíše s naší snahou zalíbit se západním zemím.*“

(<https://www.psp.cz/eknih/2010ps/stenprot/051schuz/s051283.htm#h292>)

. Dále se zmínila o AČR jako o nějakém expedičním sboru, který je poslán do zahraničí, abychom si jako Česká republika udržela své spojení. Zmínila i finanční stránku misí a jejich dopad na výcvik vojáků. Poslanec Petr Hulinský (ČSSD) mluví o potřebě evropské reakce a nutnosti ČR, potažmo AČR, se v tomto regionu angažovat

(<https://www.psp.cz/eknih/2010ps/stenprot/051schuz/s051283.htm#h294>).

4.2.4. Mise eFP

O misi eFP se hlasovalo na 59. schůzi PS ČR na základě vládního návrhu. Pro návrh se vyslovilo 74,79 % a proti návrhu bylo 25,21 %. Zde můžeme vidět víceméně jednoznačné hlasování politických stran podle svých programů.

Tabulka 6. Hlasování eFP (Zdroj: Práce autora, <https://www.psp.cz/sqw/hlasy.sqw?G=66737>)

STRANY	Hlasování	
	Pro	Proti
ANO	35	0
ČSSD	36	1
KDU-ČSL	13	0
KSČM	0	28
ODS	13	0
TOP09	21	0
ÚSVIT	1	1
Σ	119	30

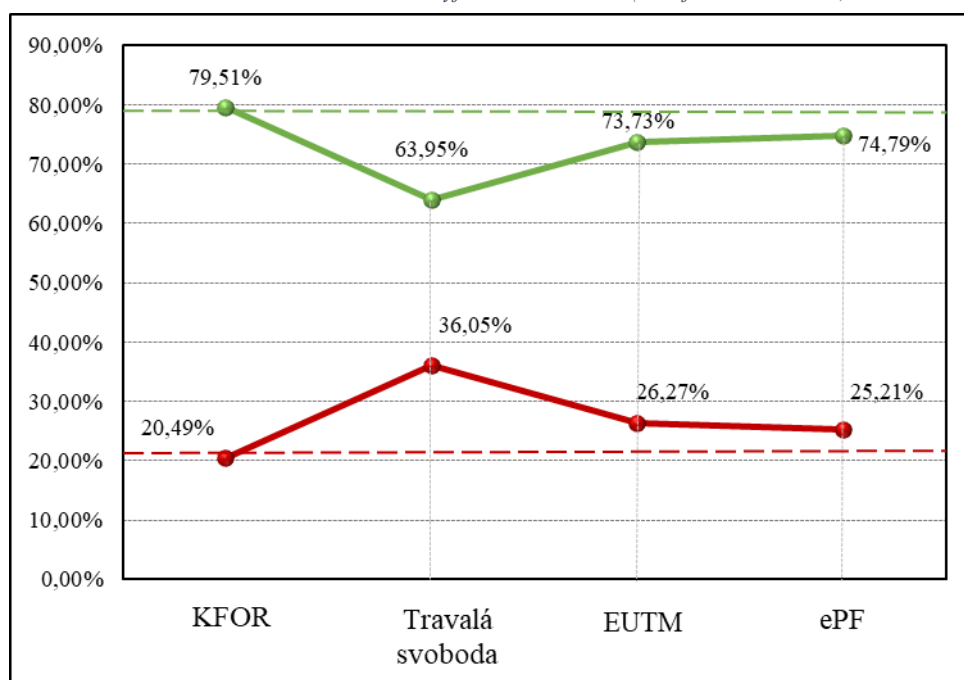
Někdejší ministr zahraničních věcí Lubomír Zaorálek (ČSSD) mluvil o nutnosti angažmá ČR, potažmo AČR „*je naprosto jasné, že musíme svou schopnost v Alianci fungovat dokládat konkrétními činy*“

(<https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/059schuz/s059170.htm#r3>).

Komunistický poslanec Alexandr Černý argumentoval proti misi vysokými a zbytečnými výdaji pro AČR a dále o nulovém přínosu k vyšší míře bezpečnosti ČR. Další poslanec za KSČM Stanislav Mackovík mluvil o NATO jako o neúspěšné organizaci, která jen rabuje v cizích státech. Negativně k názoru se vyjádřil předseda hnutí SPD Tomio Okamura. Jeho hnutí nepodpořilo tento návrh z důvodů zbytečného zvyšování napětí mezi Ruskem a pobaltskými státy. (<https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/059schuz/s059170.htm#r1>). Celkově zhodnotil i vztah jeho rodící se strany SPD s NATO: „*Od útoku NATO na Jugoslávii, od akcí států NATO v Libyi považují za nebezpečné, abychom se nechali slepě zatáhnout do vojenských dobrodružství, která jsou proti zájmům našich občanů.*“ (<https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/059schuz/s059176.htm#r2>)

4.2.5. Shrnutí výsledků hlasování

Obrázek 9. Procentuální vyjádření hlasování (Zdroj: Práce autora)

V předchozí analýze je patrné, že návrhy k vyslání českých jednotek do zahraničí byly zatím vždy hladce schváleny. Je to díky výsledku poslaneckých voleb. Zatím jsme měli v plénu poslanecké sněmovny většinou ty strany, které mise podporují, zatímco ty strany, co jsou proti nim, byly v opozici.

Grafické znázornění ukazuje v procentech výsledky jednotlivých hlasování. Zelená přerušovaná čára ukazuje spíše pozitivní názor na mise z celkového počtu stran tzn. 78,58 %. Kolem této hodnoty (± 10 %) se pohybují téměř všechny výsledky hlasování kromě hlasování o operaci Trvalá svoboda (63,95 %).

Červená přerušovaná čára znázorňuje opak, tedy *spíše negativní* postoj k misi: 21,42 %. I zde se drží konzistentnost hlasování v rozmezí ± 10 %, opět zde zase vyčnívá hlasování o misi Trvalá svoboda, kde byl negativní názor zastoupen 36,05 %. Vysvětlením tohoto hlasování je nejspíš to, že se jednalo o bojovou misi, kde čeští vojáci měli provádět i bojové akce v rámci svého mandátu.

I jednotlivé strany ukázaly, jak plní své sliby ve volebních programech. Strany, které hlasovaly vždy podle svého programu, jsou KSČM, ODS, a TOP 09. U ostatních stran se jednalo o malé odchylky od normálu, avšak například při hlasování o misi EUTM tato odchylka u ČSSD dosáhla hodnoty 27:12.

Každá strana vstupuje do své kampaně s předvolebním programem. Z těchto volebních programů jsme zjistili, že více jak 70 % stran za naše sledované období má pozitivní vztah k zahraničním operacím. V následujícím textu odpovíme na druhou výzkumnou otázku.

Diskurzivní analýze byly podrobeny čtyři diskuse čtyř zahraničních misí (KFOR, Trvalá svoboda, EUTM, EFP) za sledované období 20 let. Je složité určit všechna mínění, která by determinovala jasně odmítavé nebo kladné názory. Ze zkoumaných diskusí vychází jasně tyto názory k vysílání do misí. První z nich je ten, že jako členové NATO, potažmo EU, jsme nuceni být připraveni pomoci svým spojencům, kdy je potřeba. Další názor se týká samotné bezpečnosti pro ČR. Žijeme v globálním světě a není ojedinělé, že ohniska problémů ve vzdálenosti i několik tisíc kilometrů od našich hranic mohou negativně ovlivnit naši bezpečnostní situaci. Poslední argument se týká určité solidarity, snahy o humanitární pomoc zasaženému regionu a určité stabilizaci.

Na opačné straně mince stojí negativní postoje stran. Nejčastěji zmiňovaný, ne však úplně konstruktivní názor, je určitá podlézavost vůči zahraničním velmocím, především směrem k USA, ale i k mezinárodním organizacím typu NATO. Hned za tímto názorem následuje i určitý strach o bezpečnost českých vojáků při tomto nasazení, především strach o jejich duševní a fyzické zdraví. V poslední řadě je otázka financování zahraničních operací. Většina toto argumentuje jako zbytečné náklady navíc pro AČR, které je nutno využít doma.

Obrázek 10. Pyramida PRO vyslání (Zdroj: Práce autora)

Obrázek 11. Pyramida PROTI vyslání. (Zdroj: Práce autora)

5. Závěr

Armáda České republiky má své zasloužené místo mezi ostatními aliančními členy v rámci NATO i jako bezpečnostní partner ve sféře evropské bezpečnosti. Od sametové revoluce prošla výraznými milníky, které jí formovaly do dnešního postavení. Od prvních misí, do kterých jsme se začaly zapojovat téměř okamžitě po revoluci, až po mise na Balkánském poloostrově, Středním východě a v oblasti Magrebu. Mělo to i svou daň. Ne všichni čeští vojáci, kteří odjeli plnit operační úkol se ve zdraví vrátili do vlasti.

Zásadní podíl na utváření a vysílání těchto misí u nás nesou politické strany. A to ty, které zasedají a jednají v plénu poslanecké sněmovny. To ony přináší své ideologicky psané volební programy, kde voliči přináší určitý vzor budoucího chování ve sněmovně. Na druhé straně tu stojí AČR, která v posledních pár letech zažívá rekrutační explozi a stoupající popularitu u veřejného obyvatelstva.

Představená bakalářská práce měla za cíl zjistit vztah politických stran k vysílání českých vojáků k plnění úkolů do zahraničí mezi roky 1998 až 2017. Pomocí diskurzivní analýzy poskytla práce odpovědi na položené otázky, které se netýkaly pouze již řečeného vztahu (postoje), ale i proč je některé politické subjekty odmítají a jiné ne. Autor práce mimo jiné popsal samotný proces vysílání vojáků, charakterizoval řešení mise a zařadil všechny aspekty do politického dění v definovaném období, aby bylo možno lépe pochopit veškeré souvislosti.

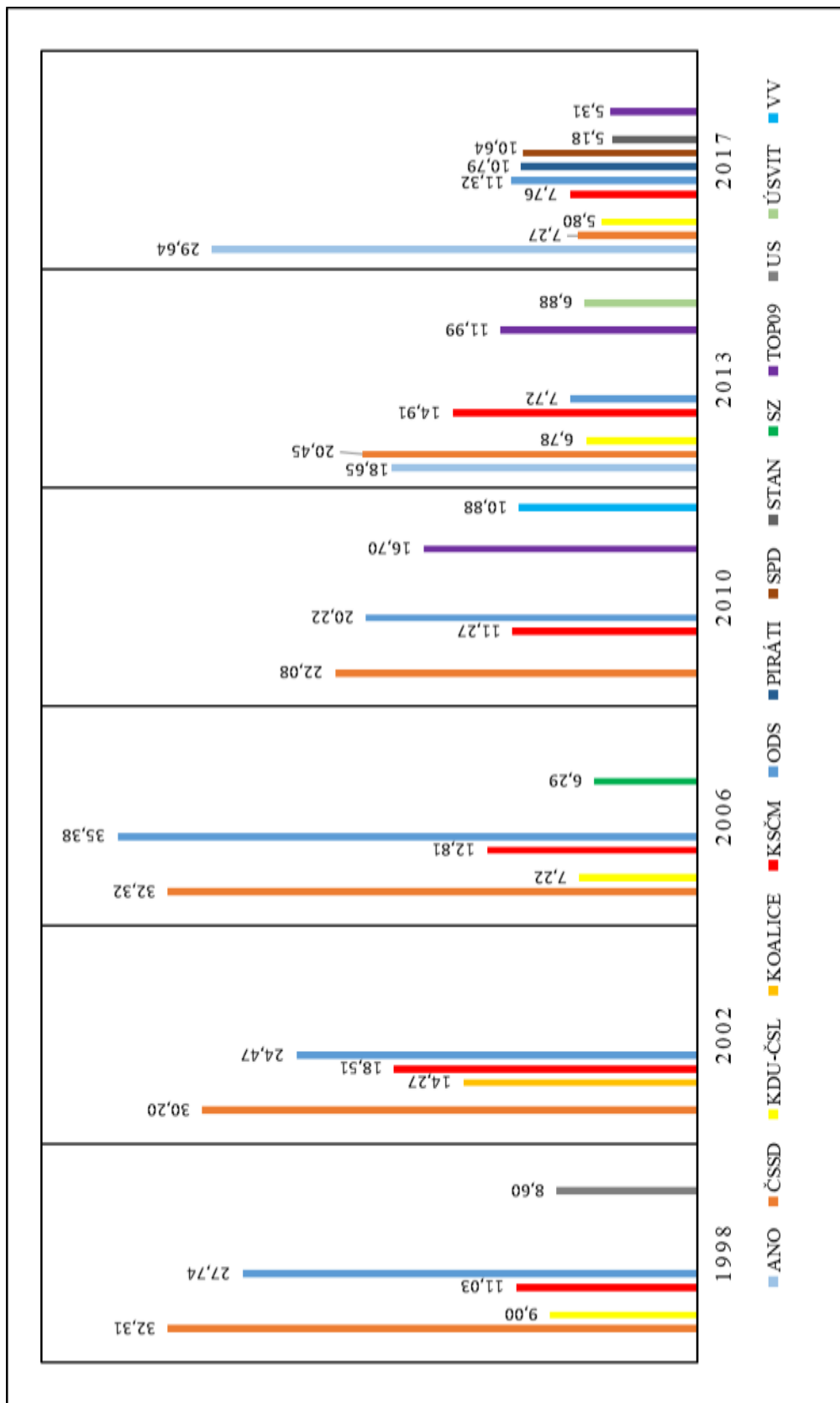
Metodologie práce (diskurzivní analýza) umožnila zdrojové prameny analyzovat a důkladně rozštěpit. Z textu práce, konkrétně praktické části, vyšlo, že politické strany zastoupené v poslanecké sněmovně mezi roky 1998 až 2017 jednoznačně podporovaly vysílání českých vojáků do zahraničí. Samozřejmostí je, že tento postoj neunesly všechny zastoupené strany, ale ty byly vždy v zanedbatelné menšině. Odpověď na první výzkumnou otázku nabízí kapitola 4.1.15 této práce. Analýzou volebních programů bylo zjištěno, že téměř 80 % politických stran a subjektů zastoupených v poslanecké sněmovně mezi roky 1998 až 2017 je pro zapojení českých vojáků v zahraničních operacích, zbylých 20 % stran je zanedbatelná hodnota. Na druhou výzkumnou otázku přináší odpověď kapitola 4.2.5 práce. Ve zkratce práce zjistila, že pro vysílání vojáků do misí je jako hlavní argument použito udržení aliančních závazků a jako protiargument určitá servilita k aliančním celkům

Tento výsledek například plně představuje mise Trvalá svoboda, kdy pro vyslání hrálo nejvyšší roli alianční pomoc spojencům a strany, které byli proti vyslání mluvili o servilitě k „mocnostem“. Dále práce ukazuje, že víceméně nezáleží na typu a účelu mise, prostě strany a politické subjekty, které je odmítají, nenajdou kompromis na jejich vyslání. Můžeme se setkat i s jakým si vnitřním rozdělením členů poslaneckých klubů, kdy jednotlivý poslanci hlasují podle svého úsudku, ale proti oficiálnímu volebnímu programu strany, které jsou členy.

Bakalářská práce zároveň potvrdila trend z posledních let, tedy zvýšenou podporu a zájem o armádu u široké veřejnosti.

Autor práce dále navrhuje rozšíření zkoumání dalších témat zabývajících se problematikou AČR, neboť během psaní a vytváření práce autor narazil jen na malý počet odborných zdrojů a pramenů na dané téma. V budoucích letech se může na práci navázat a zjistit, zda odpovědi na výzkumné otázky stále sedí, nebo jak se v čase změnily.

6. Přílohy

12. Volební zisky parlamentních stran mezi roky 1999 a 2019. (Zdroj: Práce autora, volby.cz)

7. Seznam zkratek

7.1. Politické strany

ČSSD	Česká strana sociálně demokratická
KDU-ČSL	Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová
KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy
ODS	Občanská demokratická strana
SPD	Svoboda a přímá demokracie
STAN	Starostové a nezávislí
SZ	Strana zelená
US	Unie svobody
VV	Věci veřejné

7.2. Vojenství

AČR	Armáda české republiky
KFOR	Kosovo Force
OEF	Operation Enduring Freedom
EUTM	European Training Mission
EFP	Enhanced Forward Presence
NATO	North Atlantic Treaty Organization

7.3. Ostatní

PSP ČR	Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky
ČR	Česká republika

7.4. Seznam obrázků

Obrázek 1. Schéma právního zapojení jednotek AČR mimo území ČR.....	14
Obrázek 2. Mapa zahraničního nasazení jednotek AČR.	16
Obrázek 3. Rozdělení křesel v PS ČR po volbách v roce 1998.....	23
Obrázek 4. Rozdělení křesel v PS ČR po volbách v roce 2002.....	23
Obrázek 5. Rozdělení křesel v PS ČR po volbách v roce 2006.....	24
Obrázek 6. Rozdělení křesel v PS ČR po volbách v roce 2010.....	24
Obrázek 7. Rozdělení křesel v PS ČR po volbách v roce 2013.....	25
Obrázek 8. Rozdělení křesel v PS ČR po volbách v roce 2017.....	27
Obrázek 9. Procentuální vyjádření hlasování.	35
Obrázek 10. Pyramida PRO vyslání.	39
Obrázek 11. Pyramida PROTI vyslání.	37

7.5. Seznam tabulek

Tabulka 1. Přehled misí.....	21
Tabulka 2. Shrnutí postojů politických stran k zahraničním misím AČR.....	31
Tabulka 3. Hlasování KFOR	32
Tabulka 4. Hlasování Trvalá svoboda	34
Tabulka 5. Hlasování EUTM.....	35
Tabulka 6. Hlasování eFP.....	36

7.6. Seznam příloh

Obrázek 12. Volební zisky parlamentních stran mezi roky 1999 a 2019.....	41
--	----

8. Prameny a literatura

8.1. Knižní zdroje

DRULÁK, Petr, 2008. Jak zkoumat politiku: Kvalitativní metodologie v politologii a mezinárodních vztazích. 1. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-385-7.

STEHLÍK, Eduard, 2010. Dum Spiro Spero - 601. skupina speciálních sil generála Moravce. ISBN 978-80-904588-0-2.

STRMISKA, Maxmilián, 2005. Politické strany moderní Evropy: Analýza stranicko-politických systémů. Praha. ISBN ISBN 80-7367-038-0.

LORENZ, Astrid, Hana FORMÁNKOVÁ a (eds.), 2019. Politický systém Česka. 1. Brno. ISBN ISBN 978-80-7325-483-4.

CABADA, Ladislav a Karel VODIČKA, 2011. Politický systém České republiky: Historie a současnost. 3. ISBN 978-80-7367-893-7.

8.2. Volební programy

Resortní program: Zahraniční politika [online]. 2013. Dostupné z: <https://www.anobudelip.cz/cs/o-nas/program/volby-2013/resortni-program/>

TEĎ NEBO NIKDY: TEN JEDINÝ PROGRAM, KTERÝ POTŘEBUJETE, 2017.

Společně s Vámi pro lepší budoucnost, 1998.

Člověk na prvním místě, 2002.

Jistota a prosperita, 2006.

Program změny a naděje: Lepší budoucnost pro obyčejné lidi, 2010.

Prosadíme fungující stát, 2013.

Dobrá země pro život, 2017.

Průvodce politikou KDU - ČSL, 1998.

Volební program 2002, 2002.

Volební program 2006, 2006.

Volební program KDU - ČSL 2013 - 2017: Dáme zemi do pořádku, 2013.

Zodpovědně pro společný domov: Řešení pro tři generace a jednu společnou budoucnost České republiky, 2017.

Jiní o lidech my s lidmi, 1998

Volební program KSČM: S lidmi pro lidi, 2002.

Volební program Komunistické strany Čech a Moravy na období 2006 – 2010, 2006.

Otevřený volební program KSČM pro volby do PS PCR, 2010.

Program pro budoucnost, 2013.

Jsmo váš hlas!: Otevřený volební program KSCM pro volby do PS PCR 2010, 2017.

Hlavu vzhůru: volební program ODS, 1998.

Volební desatero, 2002.

Společně pro lepší život: Volební program 2006, 2006.
Řešení, která pomáhají, 2010.
Volební program: volím pravici, 2013.
Silný program pro silné Česko: 190 kroků pro lepší život, 2017.
Obrana. Pirati.cz [online]. [cit. 2020-08-23]. Dostupné z: <https://www.pirati.cz/program/psp2017/obrana/>
Silný program pro silné Česko: 190 kroků pro lepší život, 2017.
SPD: Zahraniční politika, 2017
Program STAN 2017: Chceme vrátit stát zodpovědným občanům, 2017.
Zelená politika jako odpovědnost za sdílený svět: Dlouhodobý program Zelených, 2017.
2010 volební program, 2010.
9. Zahraniční a obranná politika, 2013
Volební program, 2017.
Politický program, 2010.

8.3. Dokumenty

Ústava České republiky, 1/1993 Sb.

Koncepce zahraniční politiky ČR. MZV [online]. 30.07.2019. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/analyzy_a_koncepce/koncepce_zahranicni_politiky_cr.html

Zahraniční a obranná politika [online]. 2013. Dostupné z: <https://www.top09.cz/proc-nas-volit/volebni-program/archiv/volebni-program-2013/9-zahranicni-a-obranna-politika-13783.html>

Washingtonská smlouva: Plné znění zakládajícího dokumentu NATO. Natoaktuálně.cz [online]. Dostupné z: <https://www.natoaktual.cz/zpravy/Iwashingtonskasmlouva>

Usnesení vlády České republiky: k návrhu na působení sil a prostředků resortu Ministerstva obrany ve výcvikové misi Evropské unie v Malijské republice v letech 2013 a 2014, 2013. Praha.

Rozhodnutí Rady 2013/87/SZBP ze dne 18. února 2013 o zahájení vojenské mise Evropské unie s cílem přispět k výcviku malijských ozbrojených sil (EUTM Mali) [online]. 2013. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32013D0087>

Společná bezpečnostní a obranná politika. Europarl.europa.eu [online]. 11 - 2019. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/159/spolecna-bezpecnostni-a-obranna-politika>

OBRANNÁ STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY, 2017. Praha.

Koncepce výstavby Armády České republiky 2030, 2019. Praha.

REZOLUCE RADY BEZPEČNOSTI OSN č. 1244, 1999.

8.4. Vojenství

MISE AČR. MISE AČR [online]. Copyright © 2021. Dostupné z: <https://www.mise.army.cz/> (10.06.2021)

DROZD, Jan. Vojenský pozorovatel Organizace spojených národů [online]. [cit. 2020-08-22]. Dostupné z: <https://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/zkusenosti-a-poznatky-z-operaci/vojensky-pozorovatel-organizace-spojonych-narodu>

MELICHAROVÁ, Markéta. Factsheet: Mírové mise OSN. Amo.cz [online]. 2013. Dostupné z: <https://www.amo.cz/wp-content/uploads/2016/01/PSS-Factsheet-M%C3%ADrov%C3%A9-mise-OSN-UNSC.pdf>

Obranná strategie České republiky, 2017. Praha.

Koncepce výstavby Armády České republiky 2030, 2019. Praha.

CONFLICT BACKGROUND. Jfcnaples.nato.int [online]. Dostupné z: <https://jfcnaples.nato.int/kfor/about-us/history/conflict-background>

MAREK, Jindřich. Dvanáct let v Kosovu odstartovali čeští vojáci v létě 1999 [online]. 2013. Dostupné z: <http://www.vhu.cz/dvanact-let-v-kosovu-odstartovali-cesti-vojaci-v-lete-1999/> + https://kormoran.odok.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/2805CA54212220FFC12571B6006CB044

KOSOVO KFOR. Mise.army.cz [online]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/aktualni-mise/kosovo/kosovo-kfor-15559/>

VHU PRAHA. VHU PRAHA [online]. Copyright © Vojenský historický ústav Praha [cit. 10.06.2021]. Dostupné z: <http://www.vhu.cz/karel-klinovsky/>

Zahraniční mise 601. skupiny speciálních sil [online]. Dostupné z: <http://www.601skss.cz/mise.html>

EUTM Mali | Background. EUTM Mali | EUTM Mali [online]. Dostupné z: <https://eutmmali.eu/background/>

Speciál: Summit NATO ve Varšavě 2016. Natoaktuálně.cz [online]. Dostupné z: http://www.natoaktual.cz/special-summit-nato-ve-varsave-2016-dqa-na_projekty.aspx?c=A160405_144542_na_zpravy_m02

1. JEDNOTKA AČR, MALI - EU TM: Výcviková mise EU v Mali (EU TM Mali) [online]. 2013. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/scripts/detail.php?id=89087>

2. ÚKOLOVÉ USKUPENÍ AČR, MALI EUTM/MINUSMA: Výcviková mise EU v Mali (European Union Training Mission, Mali). [online]. 2020. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/aktualni-mise/mali---eutm-132454/>

Speciál: Summit NATO ve Varšavě 2016. Natoaktuálně.cz [online]. Dostupné z: http://www.natoaktual.cz/special-summit-nato-ve-varsave-2016-dqa-na_projekty.aspx?c=A160405_144542_na_zpravy_m02

Lotyšsko a Litva | Mise. MISE AČR [online]. Copyright © 2021. Dostupné z: <https://www.mise.army.cz/aktualni-mise/ll/default.htm>

8.5. Výsledky voleb

<https://www.volby.cz/pls/ps1998/u4>

<https://www.volby.cz/pls/ps2002/ps2?xjazyk=CZ>

<https://www.volby.cz/pls/ps2006/ps2?xjazyk=CZ>

<https://www.volby.cz/pls/ps2010/ps2?xjazyk=CZ>

<https://www.volby.cz/pls/ps2013/ps2?xjazyk=CZ>

<https://www.volby.cz/pls/ps2017nss/ps2?xjazyk=CZ>

8.6. Sněmovní debaty

<https://www.psp.cz/eknih/1998ps/stenprot/014schuz/s014006.htm#r2>

<https://www.psp.cz/eknih/2002ps/stenprot/027schuz/s027337.htm#h230>

<https://www.psp.cz/eknih/2010ps/stenprot/051schuz/s051283.htm#h294>

<https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/059schuz/s059170.htm#r1>

<https://www.psp.cz/eknih/1998ps/stenprot/s014schuz/s014004.htm#r2>

<https://www.psp.cz/eknih/1998ps/stenprot/014schuz/s014010.htm#r2>

<https://www.psp.cz/eknih/1998ps/stenprot/014schuz/s014006.htm#r2>

<https://www.psp.cz/eknih/2002ps/stenprot/027schuz/s027301.htm>

<https://www.psp.cz/eknih/2002ps/stenprot/027schuz/s027301.htm>

<https://www.psp.cz/eknih/2010ps/stenprot/051schuz/s051283.htm#h292>

<https://www.psp.cz/eknih/2010ps/stenprot/051schuz/s051283.htm#h294>

<https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/059schuz/s059170.htm#r3>

<https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/059schuz/s059176.htm#r2>

8.7. Ostatní

Petr Drulák. Ústav mezinárodních vztahů - Expertise to impact. Ústav mezinárodních vztahů - Expertise to impact [online]. Copyright © 2021 IIR. Dostupné z: <https://www.iir.cz/petr-drulak> (10.06.2021)

KOČÍ, Petr. Špidla, Gross, Nečas, Topolánek. Sobotkův kabinet by byl sedmou vládou, která končí předčasně. IROZHLAS.CZ [online]. 2. května 2017. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/spidla-gross-necas-topolaneck-sobotkuv-kabinet-by-l-sed-mou-v-ladou-k-tera-kon-ci_1705021606_pj

ZLATKOVSKÝ, Michal. Když volby dopadnou nerozhodně: Pět momentů, které otráslы českou politikou [online]. 11. října 2017. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/veda-technologie/historie/topolaneck-ods-paroubek-cssd-volby-pat-prebehlici-2006-klaus_1710111802_zlo

JEŘÁBKOVÁ, Pavla. Nová vláda je kompletní, Fischer dal Klausovi seznam 16 ministrů. IDNES.cz [online]. 5. května 2009. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/nova-vlada-je-kompletni-fischer-dal-klausovi-seznam-16-ministru.A090505_085407_domaci_pje

Vláda Petra Nečase [online]. 26. 2. 2020. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/wiki/politika/vlada-petra-necase-necasova-vlada/r~i:wiki:703/>

SKALICKÝ, Matěj. ‚Vládu odborníků‘ povede Rusnok. Prezident Zeman ho jmenoval premiérem [online]. 25. června 2013 [cit. 2020-09-13]. ISSN IROZHLAS.CZ. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/-vladu-odborniku-povede-rusnok-prezident-zeman-ho-jmenoval-premierem_201306251920_mskalicky

ČSSD, hnutí ANO a KDU-ČSL podepsaly koaliční smlouvu, na tahu je prezident. IROZHLAS.CZ [online]. 6. ledna 2014. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/cssd-hnuti-ano-a-kdu-csl-podepsaly-koalicni-smlouvu-na-tahu-je-prezident_201401061517_vkourimsky

Babišův kabinet podává demisi. Hrad s jejím přijetím otálí. ČT24.CZ [online]. 17. 1. 2018. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2364091-den-poneuvere-babisuv-kabinet-podava-demisi>

KSČM podepsala s hnutím ANO dohodu o toleranci vlády. IROZHLAS.CZ [online]. 10. 7. 2018. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/kscm-ano-dohoda-o-toleranci-vlady_1807101346_mat

PAVROVSKÝ, Vladim. Volby 2002: Koalice [online]. 11. červen 2002. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/volby-2002-koalice-7825275>

HANÁČEK, Vladimír. Český stranický systém po roce 2013 v sartoriánské perspektivě Více zde: <http://www.e-polis.cz/clanek/cesky-stranicky-system-po-roce-2013-v-sartorianske-perspektive.html> © e-Polis.cz [online]. 17. srpen 2015. Dostupné z: (zdroj: <http://www.e-polis.cz/clanek/cesky-stranicky-system-po-roce-2013-v-sartorianske-perspektive.html>).

ŠÁROVEC, Daniel, 2018. Nástup nových politických stran v ČR od roku 2013: hnutí ANO 2011 a Úsvit přímé demokracie pohledem konceptu novosti. Univerzita Karlova.

Mandát | IPM - politický marketing. Jsme marketingoví konzultanti | Institut politického marketingu [online]. [cit. 10.06.2021]. Dostupné z: <https://politickymarketing.com/glossary/mandat>

Držet Afghánistán | Ministerstvo obrany. Ministerstvo obrany [online]. Copyright © 2021 [cit. 19.06.2021]. Dostupné z: <https://www.mocr.army.cz/informacni-servis/for/drzet-afghanistan-226327/>

[online].

Dostupné

z:

[NATO je teroristická organizace, hlásá spolek, který učí žáky brannou výchovu - Novinky.cz. Novinky.cz – nejčtenější zprávy na českém internetu \[online\]. \[cit. 20.06.2021\]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/nato-je-teroristicka-organizace-hlasa-spolek-ktery-uci-zaky-brannou-vychovu-14750>](https://www.facebook.com/uradvlady/photos/basw.AbqGN44VNMcwTIF4yE6UG4ObQ0TJi5BvTEsLqp3b55JVemqsXTVpqqx2k4Z0Vqg65Vf4eRjB8SmiMGxtPuAmuUhrj_Dho97fOe-AZV89xCOOSAqVEmb0JKBCxvhU3es_WRCqPOLser8H5jStmxefxPPE/10156997502335390/?opaqueCursor=Abp68KpUGjhJwz7cXgSPMlbTqvinK36wKl5P9-9oP3K3hyCdY2Nep5M8UuCIN3wvVLDITqMEimbm3WarsQC2v4LYORIANams31SSL2I9Rxut2vsKW3SKzUbpTAJZM49BnfrTkyBLgVw6AjCZFQVixkrxyBwaRCCG7qLIde_62JJoF2QvMdfF8R3gUBZIT0x7xHW1yg4jW67VflJvk9IhnOrSKaW9ukRYAfyIrDzXg-xhxRP8h2xCPSMWOOf4baHqObch_2aeba6MBCbQqey_zvLAFH8ofuBIn6QxTENou6Wb1tJ1sOv0So405enUtBXJ5uSyb2pUmGVhZ-DjAtrZtqjJKgkwKrq7L3LFUyohZJMhFeL0dXIZIYM9pLggzXLaBoLmRXxGLbQKEYTrmE8lb1c9RNEYGmPRoRw80BvSt9Lf45b_stj207RP3zdo4OHLsDhq-Q9fSwMo3vGRMFrCmDkPy3GDpyQL_7rHDRt7bGqOZ3MIMEvDvSAbnpm e5MUqBGDq9N6wOJPenSRpzdDaQNXIVVDV8hNKwb6Zf6yO7h184SAtsZX4xSQThh2CFe5Yc64tvkNtuBQ1SUfiPZrfJZ0P9EHQPvti4Qq1RtPW_Y_fi_Y4zF EjVZ8oQqJKxSMELqjYtP3CgKasuOg7PtgGzxmuPYQy8RbaXPiwrf5TTNL0qF jxD4pY7sLOHyVgQP58Fi2VcuOcrqBEV2up_FxYjhMMdNIOs1AJ2ivlVfu6PG gcZxsVb6HCZ460ELRrsVf1ds3MtaNsaV0_RiZTgsKkms1ytL3qUYbI4jF2FroS lFxtS-0lih0PLgNiVzheUBvnfzj9VJ8emeeQyVWh42X0BEMKSVgEo7eeRLG9griBoIF SBbT7zilHezT12YjN7B_HQ4_p-FZ8WIt6vy5YqTODzSXUt3PqErh16IUhYdrKEKNUxKIU81WO_yFAKUMihL pRU</p></div><div data-bbox=)

Piráti nikdy nechtěli vystupovat z NATO a nehodlají na tom nic měnit, říká jejich předseda Bartoš – domaci.ihned.cz – Hospodářské noviny [online].
<https://domaci.ihned.cz/c1-65916710-on-line-rozhovor-chteji-pirati-vystoupit-z-nato-a-proc-navrhují-zdanit-zahranicni-firmy-ptejte-se-predsedy-ivana-bartose>